

महाराष्ट्र विधानसभा
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
बुधवार, दिनांक २५ मार्च, २०२६
(सकाळी ०९-४५ ते १०-४५ वाजेपर्यंत)

लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :-

(मंगळवार, दिनांक २४ मार्च, २०२६ रोजी दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या परंतु पुढे ढकलण्यात आलेल्या लक्षवेधी सूचना क्रमांक १ ते १०)

(१) श्री.श्याम खोडे, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मदत व पुनर्वसन मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"वाशिम जिल्ह्यातील सन २०२४-२५ व २०२६ मध्ये सोयाबीन, तूर, कापूस तसेच शेती मालाचे गोदाम, गुरांचे गोठे इत्यादींना आग लागण्याच्या अनेक घटना घडलेल्या असणे, सदर घटनांचे पंचनामे होऊन आर्थिक सहाय्य मिळण्याबाबतचे प्रस्ताव जिल्हाधिकारी कार्यालय यांचेकडून शासनाकडे पाठविलेले असणे, सदर प्रकरणे आपत्ती व्यवस्थापनामध्ये समाविष्ट नसल्यामुळे यावर अनेक महिने होऊनसुद्धा या प्रकरणाबाबत कुठलीही कार्यवाही न होणे, शेतकऱ्यांच्या झालेल्या नुकसानीची भरपाई ही जिल्हाधिकारी कार्यालय स्तरावरच होऊन त्यांना नुकसान भरपाईची रक्कम मिळण्याबाबतची मागणी शेतकरी वर्गातून वारंवार होणे, परंतु यावर शासनाने कुठल्याही प्रकारची कार्यवाही न करणे, शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई मिळण्या बाबतची शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२) श्री. संग्राम जगताप, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"अहिल्यानगर जिल्ह्यातील पारधी समाजसेविका सुमन काळे यांचा माहे मे, २००७ मध्ये पोलीस कोठडीत संशयास्पद मृत्यू झालेला असणे, प्रारंभी सदर प्रकरणात आत्महत्येची नोंद केलेली असणे, परंतु उपविभागीय दंडाधिकारी यांच्या चौकशीत सुमन काळे यांना पोलीसांनी अमानुष मारहाण करून शारीरिक व मानसिक त्रास दिल्याने दुर्दैवी मृत्यू झाल्याचे स्पष्ट होणे, सदर प्रकरणाचा तपास राज्य गुन्हे अन्वेषण विभाग यांच्याकडे वर्ग करूनही आजपर्यंत सदर विभागाने कोणतीही ठोस कार्यवाही केलेली नसणे. मा. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या हस्तक्षेपानंतर काही आरोपींवर गुन्हे दाखल झालेले असणे, मात्र सदर आरोपींवर खुनाऐवजी आत्महत्येस प्रवृत्त केल्याची कलमे लावलेली असणे, तसेच सदर प्रकरणातील एका खाजगी डॉक्टराला मा. उच्च न्यायालयाने दिलासा दिल्यानंतर, संबंधित विभागाने या विरुद्ध मा. सर्वोच्च न्यायालयात अपील दाखल केलेले नसणे, आज रोजी सदर प्रकरण मा. जिल्हा व सत्र

न्यायालय, अहिल्यानगर येथे प्रलंबित असणे, सदर प्रकरणाच्या तपासाबाबत अनुसूचित जाती-जमाती आयोगानेही नाराजी व्यक्त केलेली असणे, या पार्श्वभूमीवर सदर प्रकरणात तात्काळ स्वतंत्र विशेष तपास पथक (SIT) स्थापन करून प्रकरण सीआयडीकडून SIT कडे वर्ग करणे, अॅटॉसिटी कायद्यान्वये योग्य कलमवाढ करणे, तसेच मयत सुमन काळे व त्यांचे कुंटूंबिय यांना न्याय देण्यासाठी प्रकरणातील न्यायप्रक्रिया गतिमान करण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(३) श्री. बाबुराव कदम - कोहळीकर, वि. स. स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"चिचोरडी रोड, हिमायतनगर, जि.नांदेड येथे HVDS १ x १६ KVA रोहित्र अनधिकृतरीत्या व महावितरण कंपनीच्या नियमांविरुद्ध बसविण्यात आलेले असणे, याबाबत वडगाव यांनी वरिष्ठांकडे वारंवार तक्रारी करणे, तथापि कोणतीच कार्यवाही न केल्याने दिनांक ३ फेब्रुवारी, २०२६ पासून महावितरणच्या उपविभाग कार्यालय, हिमायतनगर समोर आमरण उपोषण सुरू असणे, उपोषणकर्त्याकडून देखभाल-दुरुस्ती, नवीन विद्युत खांब उभारणी, विद्युत लाईन स्थलांतर इत्यादी विविध मागण्या करण्यात येणे, दिनांक ६ फेब्रुवारी, २०२६ रोजी भोकर विभाग कार्यालयातील अधिकारी व संबंधित उपविभागीय अधिकारी यांनी उपोषणकर्त्यांची भेट घेऊन त्वरित कार्यवाही करण्याचे आश्वासन देणे, तद्नंतर अनधिकृत HVDS १ x १६ KVA रोहित्र व संबंधित लाईनचे कंडक्टर काढून टाकणे, तसेच सदर प्रकरणी सक्षम समितीमार्फत सखोल चौकशी करून दोषी अधिकारी व कर्मचाऱ्यांविरुद्ध महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादितच्या लागू असलेल्या सेवा नियमानुसार कठोर शिस्तभंगात्मक कार्यवाही करण्याचे आश्वासन देणे, तथापि अद्यापपर्यंत कोणतीच कारवाई न होणे, आमरण उपोषण अद्यापही सुरूच असणे, शासनाने सदर प्रकरणाची पारदर्शक चौकशी करून दोषी असलेल्यांवर त्वरित कारवाई करण्याची तसेच उपोषणकर्त्यांच्या मागण्यांवर निर्णयात्मक कार्यवाही करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(४) श्री. किशोर पाटील, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाने दिनांक २९ ऑगस्ट, २०२४ रोजी (ग्रीडला जोडलेली परस्पर-सक्रिय छपरावरील नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा) (दुसरी सुधारणा) काढण्यात येणे, यामध्ये छपरावरील ऊर्जा निर्मिती सुलभ करणे, प्रक्रीया जलद करणे आणि हरित ऊर्जा प्रसाराला चालना देणे हा मुख्य उद्देश असणे, तसेच १० केव्ही पर्यंतच्या निवासी छप्परावरील ऊर्जा निर्मिती अर्जांना पहिले प्राधान्य देण्याची तरतूद करण्यात आली असून अर्ज पूर्ण असल्यास वितरण कंपनीने तांत्रिक अडचणी न पाहता तो स्वीकारावा अशी स्पष्टपणे तरतूद करण्यात येणे, यावरून असे स्पष्ट होते की, सौर ऊर्जा निर्मिती व त्याचा वापर राज्यात जास्तीत जास्त होण्याकरीता विशेष प्रयत्न करण्याच्या हेतूने हा अध्यादेश काढण्यात येणे, देशातच नव्हेतर राज्यातही मोठ्या प्रमाणावर वायूप्रदूषण रोखण्याकरिता इलेक्ट्रिक वाहनांचा प्रसार होत असणे,

गॅस वा चुलीवरील स्वयंपाकाकडून इंडक्शन कुकिंगकडे शहरासह ग्रामीण भागातही वापर होत असणे, शासकीय-खाजगी कार्यालयात वातानुकूलित यंत्रणेचा होत असलेला वापर, वर्क फ्रॉम होममुळे घरगुती वीज वापराचा लोड वाढत असणे, असे असतांनाही महावितरण कंपनीकडून मागील १२ महिन्यांच्या वीज वापरावर आधारित सौर क्षमतेवर मर्यादा लावली जात असणे, अशा परिस्थितीत सौर प्रणालीचे आकारमान भूतकाळातील वापरावर आधारित ठरविणे म्हणजे भविष्यातील ऊर्जा गरजा नाकारण्यासारखे असणे, परिणामी राज्यात भविष्यात वीजेचा भासणारा तुटवडा पाहता शासनाने तातडीने महावितरण कंपनीला दिनांक २९ ऑगस्ट, २०२४ रोजीच्या अधिसूचनेची ठोसपणे अंमलबजावणी करण्याचे निर्देश देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(५) श्री. मंगेश कुडाळकर, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्री (गृहनिर्माण) यांचे लक्ष वेधतील :-

"कुर्ला नेहरू नगर म्हाडा वसाहतीमध्ये १९ इमारती पोलीस वसाहत असणे, या १९ इमारती जीर्ण झालेल्या असून यांचा पुनर्विकास होणे अत्यंत आवश्यक असणे, या इमारतींचा पुनर्विकास म्हाडा प्राधिकरणामार्फत करून यातून नव्याने उपलब्ध होणाऱ्या सदनिकांमध्ये या ठिकाणी वर्षानुवर्ष राहत असलेले पोलीस बांधव यांना हक्काचं घर मिळावे या दृष्टीने माफक दरात घर उपलब्ध करावे अशी पोलीस पत्नींची मागणी असणे, या मागणीच्या अनुषंगाने तत्कालीन मुख्यमंत्री यांच्या बैठकीत मुंबईतील म्हाडा अभिनयासात असलेल्या १७ पोलीस वसाहतींचा एकत्रित पुनर्विकास करून प्रस्ताव सादर करावा असे निर्देश देणे, परंतु सदर प्रस्ताव अद्याप प्रलंबित असणे, तसेच दिनांक १ जानेवारी, २०२६ रोजी गृहनिर्माण विभागाच्या शासन निर्णयाद्वारे मुंबई पोलीस दलातील शासकीय निवासस्थानात रहात असलेल्या अधिकारी व कर्मचारी यांना मालकी स्वरूपाची घरे देता येतील काय याबाबत धोरणात्मक निर्णय घेण्यासाठी समिती गठन करणे, या समितीची बैठक दिनांक २० फेब्रुवारी, २०२० रोजी होणे, सदर बाबींमध्ये अद्याप कोणताही निर्णय न झाल्याने विभागातील पोलीस पत्नी यांनी याबाबत सातत्याने मागणी करणे, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(६) सर्वश्री. अमिन पटेल, विजय वडेट्टीवार, अस्लम शेख, डॉ. विश्वजित कदम, श्री. नाना पटोले, डॉ. ज्योती गायकवाड, डॉ. नितिन राऊत, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्री (गृहनिर्माण) यांचे लक्ष वेधतील :-

"मुंबादेवी विधानसभा क्षेत्रात कामाठीपुरा परिसर असणे, या परिसरात मध्यमवर्गीय बहुभाषिक लोकांची वस्ती असणे, या विभागात अनेक जुन्या व जीर्ण चाळी असणे, त्यामुळे या विभागातील इमारतींचा लवकरात लवकर पुनर्विकास व्हावा अशी स्थानिकांची मागणी असणे, कामाठीपुरा विकास समितीच्या माध्यमातून पुनर्विकासाचा प्रस्ताव शासनास सादर होणे, त्यावर वास्तुविशारदाची नियुक्ती करीत निविदा काढण्यात येणे, कामाठीपुरा पुनर्विकास प्रक्रियेस गती मिळणे आवश्यक

असणे, पंतप्रधान अनुदान प्रकल्पाच्या (पीएमजीपी) बहुतांश इमारती या उमरखाडी, कामाठीपुरा विभागात असणे, छताचा भाग कोसळणे, पाणी गळती, घरांच्या भिंतीची पडझड होणे यासारख्या प्रकारांमुळे येथील रहिवाशी आपला जीव मुठीत घेऊन राहणे, या इमारतींच्या पुनर्विकासाच्या प्रकल्पाला गती मिळावी याकरीता अनेक बैठका शासन स्तरावर होणे, परंतु अद्याप कोणतीही कार्यवाही न होणे, डोंगरी, भेंडीबाजार पायधुनी, भुलेश्वर, नळबाजार, काळबादेवी, मोहम्मद अली रोड हा परिसर सतत गजबजलेला असणे, या परिसरात अनेक जुन्या व जीर्ण इमारती असणे, यामुळे म्हाडाने येथील इमारतींचे सर्व्हेक्षण करून व बेकायदा बांधकामे तपासून येथील जुन्या इमारतींचा पुनर्विकास करण्याची गरज निर्माण झालेली असणे, परंतु या सर्व्हेक्षणासाठी म्हाडाकडे कर्मचारी वर्गाचा तुटवडा असणे, परिणामी स्थानिक नागरिकांमध्ये पसरत असलेला असंतोष व नाराजीची भावना, त्यामुळे शासनाने केलेली वा करावयाची तातडीची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(७) श्री.राजेश बकाने, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"वर्धा जिल्ह्यातील पुलगाव येथील हिंगणघाट फैल परिसरातील जुना सर्व्हे क्र. ३६९, क्षेत्रफळ ११.२५ एकर ही जमीन शासकीय उपलब्ध नोंदीनुसार पूर्वीपासून परावर्तित जमीन म्हणून नोंद असणे, दशकापूर्वी मान्यताप्राप्त ले-आऊट विविध शासकीय अभिलेखांवर नोंद असणे, या परिसरात सुमारे ४०० कुटुंबे मागील ८० ते १०० वर्षांपासून वास्तव्यास असणे, संबंधित नागरिकांकडून आजपर्यंत नियमितपणे नगरपरिषदेकडे मालमत्ता कराचा भरणा करण्यात आलेला असणे, विक्रीपत्र, दानपत्र व इतर व्यवहार उपनिबंधक कार्यालयामार्फत सुरळीतपणे नोंदविण्यात येत असणे, असे सर्व कायदेशीर व्यवहार सुरू असताना सन २०१३ मध्ये जिल्हाधिकारी, वर्धा यांनी सदर जमिनीवरील व्यवहारांवर स्थगिती देणारे पत्र निर्गमित करणे, परिणामी नगरपरिषदेकडून अनेक दशकांपासून वास्तव्यास असलेल्या नागरिकांना अतिक्रमणकर्ता घोषित करणे, त्यांच्या मालकी हक्कांवर व निवाऱ्यावर अनिश्चितता निर्माण होणे, स्थावर मालमत्तेची खरेदी-विक्री पूर्णपणे ठप्प होणे, बँक कर्ज, बांधकाम परवाने व वारस नोंदी प्रलंबित राहणे, नागरिकांमध्ये भीती व असंतोष पसरलेला असणे, सदर स्थगिती हटविण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी केलेल्या निवेदनानुसार मा. महसूल मंत्री यांनी दिनांक ७ डिसेंबर, २०२५ रोजी जिल्हाधिकारी, वर्धा यांना निर्देश देऊनही अद्याप कोणतीही ठोस कार्यवाही न होणे, यामुळे नागरिकांवर गंभीर अन्याय होत असणे, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(८) श्री. रत्नाकर गुट्टे, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"जुहू येथील प्लॉट क्र.३५-सी/१, सी.टी.एस. क्र. १०७०,१०७१/१ व १०७१/२ या मिळकतीचे सह दुय्यम निबंधक, वर्ग-२ मुंबई-३१, यांच्या कार्यालयात त्यांच्या संगनमताने दिनांक १० जून, २०२५ रोजी दस्त क्र. मुं.३१/१४५७३/२०२५ नोंदविण्यात आलेली असणे, दस्तातील मिळकत मूळतः नसरवानजी दोराबजी सिरवाई व मेहरबानू

नसरवानजी सिरवाई (दोघेही मयत) यांच्या नावे असणे, सदर मिळकत मयत अॅडमिनीस्ट्रेटर दोराब फुरदुनजी सिरवाई यांच्या पश्चात बनावट कुलमुखत्यार पत्राव्दारे श्री. विद्याधर सिताराम राव यांनी त्यांच्या स्वतःच्याच नावावर केलेली असणे, सदर कुलमुखत्यार पत्र बनावट व निरस्त असल्याचे निदर्शनास आलेले असणे, याबाबत चेंबूर, पोलीस ठाणे, मुंबई येथे तक्रार झालेली असणे, सह दुय्यम निबंधक वर्ग-२ मुंबई-३१, यांनी बनावट कागदपत्रांच्या आधारे चुकीचे मुद्रांक शुल्क आकारून शासनाचे केलेले नुकसान, अशा गैरप्रकारे नोंदविलेल्या अनेक प्रकरणात शासनाचे शेकडो कोटींचे मुद्रांक शुल्काचे झालेले नुकसान, सह दुय्यम निबंधक वर्ग-२, मुंबई-३१, यांच्या विरुद्ध भ्रष्टाचाराचे असलेले अनेक आरोप, यामुळे पुण्यातील मुंढवा मुद्रांक शुल्क घोटाळ्याच्या धरतीवर सह दुय्यम निबंधक वर्ग-२, मुंबई-३१ व त्यांचे सहकारी यांच्या चौकशीची आवश्यकता, त्यांनी त्यांच्या काळात नोंदविलेल्या सर्व दस्तांची चौकशी करून शासनाच्या शेकडो कोटी रूपयांच्या महसूलाची वसूली होण्याची गरज, अशा भ्रष्ट अधिकाऱ्यांवर शासनाने करावयाची कारवाई व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (९) श्रीमती देवयानी फरांदे, सर्वश्री. नितीन पवार, सुनिल प्रभू, विजय वडेटीवार, अॅड. राहूल ढिकले, वि.स.स. पुढील तडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"प्रधानमंत्री आवास योजना ही महत्त्वाकांक्षी योजना सुरु असणे, १० लाखापेक्षा जास्त लोकसंख्या असणाऱ्या महानगरांमध्ये राज्य शासनाकडून दिनांक ०८/११/२०१३ पासून ही योजना सुरु असणे, नाशिक शहरात सदर योजनेची अंमलबजावणी प्रभावीरित्या होत नसणे, काही बांधकाम व्यवसायिक यांनी महसूल विभागाच्या अधिकाऱ्यांशी संगनमत करून खोटे मोजणी नकाशे व सातबारा उतारे तयार करणे, भूखंडाचे ४००० चौरस मीटर पेक्षा कमी तुकडे करून गोरगरीब नागरिकांना योजनेपासून दूर ठेवणे, दिनांक २९/०३/२०२२ रोजी मा. सभापती, विधानपरिषद, यांनी म्हाडा व नाशिक मनपा या विभागांची संयुक्त बैठक घेऊन म्हाडा कार्यालयाची NOC घेण्याबाबत आदेश दिलेले असणे, मा.सभापती व मा.उपमुख्यमंत्री यांनी दिलेल्या आदेशांच्या विपरीत दिनांक २०/०१/२०२५ रोजी मनपा आयुक्त यांनी निर्देशांचे पालन करण्याची आवश्यकता नसल्याच्या आशयाचे परिपत्रक जारी करणे, महसूल विभागाच्या पुढाकाराने अनेक गरीब व गरजू नागरिकांना घरकुल मिळण्यात अडचणी निर्माण करणे, गोरगरिबांच्या घरकुलांमध्ये महसूल व नाशिक महानगरपालिका अधिकारी यांच्या संगनमताने सुरु असलेला भ्रष्टाचार, शासनाचे सदर बाबीकडे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, यामुळे नागरिकांमध्ये निर्माण झालेली असंतोषाची भावना, याबाबत शासनाने तात्काळ करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (१०) श्री. राघवेंद्र पाटील, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मनमाड ते इंदौर या ३५० कि.मी. रेल्वे मार्गाचे भुसंपादन होणे, पहिला टप्प्यात बोरविहीर ते नरडाणा या ५० कि.मी. अंतराचे भुसंपादन झालेले असणे, या ५० कि.मी. अंतरात धुळे व शिंदखेडा तालुक्यात सुमारे १ हजार शेतकऱ्यांच्या जमिनी संपादीत

होणे, सदर शेतकऱ्यांना अतिशय कमी भावाने म्हणजे ४ लाख ते ८ लाख रुपये हेक्टरी या दराने मोबदला देणे, या आधी धुळे जिल्ह्यातील मुंबई-आग्रा राष्ट्रीय महामार्ग, नागपुर-सुरत राष्ट्रीय महामार्ग व धुळे-सोलापुर राष्ट्रीय महामार्ग ह्या तीनही महामार्गांच्या भूसंपादन मोबदला ५६०० ते ९००० रुपये चौ.मि. ने दिलेला असणे, रेल्वेत भूसंपादीत शेतकऱ्यांना सदर मार्ग १५ ते २० फुट उंच असल्याने शेतकऱ्यांचे मोठे नुकसान होणे, शेताचे दोन भाग होणार असून मध्य भागातून रेल्वेमार्ग जात असल्याने शेतकऱ्यांनी उर्वरीत जमीन कशी कसावी यामुळेही शेतकऱ्यांच्या मनात मोठ्या प्रमाणात असंतोष निर्माण होणे, राष्ट्रीय महामार्गप्रमाणे रेल्वे भूसंपादित शेतकऱ्यांना चौरस मिटर प्रमाणेच मोबदला देणे, सर्व बाधित शेतकऱ्यांना लवकर व योग्य मोबदला मिळण्यासाठी जिल्हाधिकारी यांची लवाद अधिकारी म्हणून नेमणूक होणे, लवादात सुमारे ७०० प्रकरणे दाखल असून संदर्भित प्राधिकारी स्तरावर दोन वर्षांपासून प्रकरणे प्रलंबित असणे, सदर बहुआयामी प्रकल्पास शेतकऱ्यांचा विरोध नसणे, परंतु भूसंपादित झालेल्या शेतकऱ्यांवर अन्याय होणे, पुढील टप्प्यातील शेतकरी आधीच्या शेतकऱ्यांना न्याय दिल्याशिवाय पुढील मनमाड ते इंदोर प्रकल्पात जमीन संपादनास विरोध कायम होऊ शकणे व आधी संपादीत जमिनीचा लवाद अधिकारी जिल्हाधिकारी यांनी चौरस मिटरने मोबदला जाहीर करणे व पुढील टप्प्यातील जमीन संपादीत करणे, प्रकल्पात जमिनी संपादीत होणाऱ्या शेतकऱ्यांच्या मुलांना रेल्वेत व शासकीय नोकरी देण्याची आवश्यकता, बागायती क्षेत्र असतांना सरसकट जिरायती मोबदला दिला अशा शेतकऱ्यांना बागायती दराने मोबदला देणे, सन २०१३ चा कायदा असल्यावर २००८ च्या कायदानुसार शेतकऱ्यांना मोबदला देणे, सदरील शेतकरी बांधवांना न्याय देण्यासाठी राष्ट्रीय महामार्गातील संपादित चौरस मीटर जमिनीप्रमाणे मोबदला देण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(सकाळी ११-०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे

(अ) तारांकित प्रश्न

(ब) तारांकित प्रश्नाबाबत सुधारित उत्तर सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.

मदत व पुनर्वसन : "दिनांक १३ मार्च, २०२६ रोजीच्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील श्री.सुमित वानखेडे, वि.स.स यांचा "मौजा टाकरखेडा (ता.आर्वी, जि.वर्धा) येथील अप्पर वर्धा प्रकल्पग्रस्त शेतकऱ्यांना व्याजात सवलत देण्याबाबत" या विषयावरील तारांकित प्रश्न क्रमांक २९७६७ चे सुधारित उत्तर सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.

(क) अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी क्रमांक ३४ ते ३६ सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.

दोन : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे -

- (१) मुख्यमंत्री : (क) भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे (१) "मार्च २०२३ ला संपलेल्या कालावधीचा अहवाल" (२) "मार्च २०२३ ला संपलेल्या कालावधीचा राज्य महसुलावरील अहवाल" व (३) "महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना, महाराष्ट्र शासन यावरील अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ख) "लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र (Gender Budget Statement) व बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र (Child Budget Statement) सन २०२६-२०२७" हे प्रकाशन सभागृहासमोर ठेवतील.
- (२) उप मुख्यमंत्री तथा नगरविकास मंत्री : (क) पिंपरी चिंचवड नवनगर विकास प्राधिकरण आकुर्डी, पुणे यांचा सन २०१३-२०१४ ते सन २०१९-२०२० या वर्षांचा अनुक्रमे बेचाळीस, त्रेचाळीस, चव्वेचाळीस, पंचेचाळीस, शेहेचाळीस, सत्तेचाळीस व अठ्ठेचाळीसावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ख) "नागपूर महानगरपालिकेचे तत्कालीन आयुक्त यांनी अधिकार नसताना स्मार्ट सिटी अंतर्गत केलेला आर्थिक गैरव्यवहार" या विषयावरील श्री. कृष्णा खोपडे व इतर, वि.स.स. यांच्या दिनांक १२ डिसेंबर, २०२५ रोजी म.वि.स. नियम १०५ अन्वये झालेल्या लक्षवेधी सूचनेच्या चर्चेदरम्यान दिलेल्या आश्वासनानुसार लक्षवेधी सूचनेची अधिक माहिती सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ग) "नगरपंचायत, केज, जि.बीड येथे प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) अंतर्गत ३.६२ कोटी रुपयांच्या आर्थिक गैरव्यवहाराबाबत" या विषयावरील श्रीमती नमिता मुंदडा, वि.स.स. यांच्या दिनांक ५ मार्च, २०२६ रोजी म.वि.स. नियम १०५ अन्वये झालेल्या लक्षवेधी सूचनेच्या चर्चेदरम्यान दिलेल्या आश्वासनानुसार लक्षवेधी सूचनेची अधिक माहिती सभागृहासमोर ठेवतील.

(३) उद्योग मंत्री : म.वि.स. नियम १४ अन्वये "उद्योगांमध्ये स्थानिकांना रोजगार देण्याचे शासनाचे धोरण असताना त्याची अंमलबजावणी होत नसल्याबाबत." या विषयावरील श्री.सुधीर मुनगंटीवार, वि.स.स. यांच्या दिनांक ५ मार्च, २०२६ रोजी उत्तरीत झालेल्या अर्धा तास चर्चेदरम्यान दिलेल्या आश्वासनानुसार अर्धा तास चर्चेची अधिक माहिती सभागृहासमोर ठेवतील.

(४) कृषी मंत्री : सन २०२४ च्या दुसऱ्या (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशनात दिनांक २७ फेब्रुवारी, २०२४ रोजी सन २०२३-२०२४ च्या पुरवणी मागण्यांवरील चर्चेला उत्तर देताना तत्कालीन कृषी मंत्री यांनी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : विधानसभेने संमत केलेल्या विधेयकांना विधानपरिषदेची संमती व दोन्ही सभागृहांनी संमत केलेल्या विधेयकांना राज्यपालांची अधिसंमती मिळाल्याचे जाहीर करणे.

चार : अनुसूचित जाती कल्याण समितीचा पहिला अहवाल सादर करणे.

पाच : पंचायती राज समितीचा पहिला, दुसरा, तिसरा व चौथा अहवाल सादर करणे.

सहा : मा.समिती प्रमुख, विधानसभा विशेषाधिकार समिती यांचा प्रस्ताव —

विधानसभा विशेषाधिकार समितीकडे विचारार्थ प्रलंबित असलेल्या,

(१) श्री. जयकुमार गोरे, मा. ग्रामविकास मंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांनी श्री. रोहित पवार, वि.स.स. यांचेविरुद्ध दिनांक ५ मार्च, २०२५ रोजी उपस्थित केलेले विशेषाधिकारभंग व अवमानाचे प्रकरण.

(२) श्री. जयकुमार गोरे, मा. ग्रामविकास मंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांनी "लय भारी" युट्युब वाहिनीचे संपादक / चालक श्री. तात्यासो ऊर्फ तुषार आबाजी खरात यांचेविरुद्ध दिनांक ५ मार्च, २०२५ रोजी उपस्थित केलेले विशेषाधिकारभंग व अवमानाचे प्रकरण.

या दोन प्रकरणांवरील विशेषाधिकार समितीचे अहवाल सादर करण्याकरिता महाराष्ट्र विधानसभा नियम १८३(१) च्या परंतुकान्वये पुढील अधिवेशनाच्या शेवटच्या दिवसापर्यंत मुदत वाढवून देण्यात यावी.

सात : स्थगन प्रस्तावाच्या सूचना - (असल्यास) (म.वि.स. नियम १७ अन्वये)

आठ : (अ) लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :-

(बुधवार, दिनांक १८ मार्च, २०२६ रोजी दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली परंतु पुढे ढकलण्यात आलेली लक्षवेधी सूचना क्रमांक - १)

(१) सर्वश्री रणधीर सावरकर, साजिद खान पठाण, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"अकोला (जि.अकोला) येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व सर्वोपचार रुग्णालयातील परीचारीकांनी दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०२६ रोजी काम बंद आंदोलन पुकारणे, तत्पूर्वी दिनांक १२ फेब्रुवारी, २०२६ रोजी स्थानिक लोकप्रतिनिधीद्वारे सदर रुग्णालयातील भेटीदरम्यान रुग्णालयीन व्यवस्थेमध्ये मोठ्या प्रमाणावर त्रुटी आढळून येणे, यामुळे विसंवादाची परिस्थिती निर्माण होणे, या पार्श्वभूमीवर रुग्णालयामध्ये कर्मचारी वर्ग अपुरा असल्याची बाब समोर येणे, विद्यमान परिस्थितीत ७७१ परीचारीकांपैकी फक्त ३१७ पदे कार्यरत असून शेष ४५४ पदांच्या भरतीचा प्रस्ताव आयुक्त, वैद्यकीय शिक्षण यांनी प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण यांना दिनांक ३ सप्टेंबर, २०२४ रोजी सादर केलेला असणे, सदर प्रस्तावानुसार वर्ग १ ते वर्ग ४ संवर्गांची पद निर्मिती करून भरती करणे, सर्वोपचार रुग्णालयात प्रतिदिन सुमारे २५०० बाह्यरुग्णांना तसेच ४०० अंतररुग्णांना सेवा पुरविणे, सदर वैद्यकीय महाविद्यालयातील विद्यार्थी व खाटांच्या संख्येत झालेली वाढ लक्षात घेऊन राष्ट्रीय आयुर्विज्ञान आयोगाचे निकषांप्रमाणे पद निर्मिती / भरती करण्यास शासनाची आवश्यक असलेली मंजूरी याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(मंगळवार, दिनांक २४ मार्च, २०२६ रोजी दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली परंतु पुढे ढकलण्यात आलेली लक्षवेधी सूचना क्रमांक - २)

(२) श्री. चंद्रकांत निंबाजी पाटील, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"तापी पूर्णा साखर कारखाना मर्यादित, मानपूर (रजि. क्र. १५४२१, दि. १०.०५.२००१) या संस्थेच्या नावाखाली भुसावळ तालुक्यातील मानपूर येथील गरीब शेतकऱ्यांकडून सुमारे ३५ हेक्टर जमीन कारखाना उभारण्याच्या उद्देशाने घेण्यात आली असणे, मात्र २५ ते २८ वर्षे उलटूनही या जमिनीवर कोणताही साखर कारखाना उभारण्यात आलेला नसणे, कारखान्याच्या नावाखाली घेतलेली ही ३५ हेक्टर जमीन (गट क्र. १६, १७, १८, १९, ११९, १२२, १२३ इ.) कोणत्याही शासकीय पूर्व परवानगीशिवाय आणि नियमांचे उल्लंघन करून एकाच राजकीय कुटूंबातील सदस्यांच्या नावे खरेदी करण्यात आली असणे, यात 'महार वतन' जमिनीचाही समावेश असून त्यांची विल्हेवाट लावताना कायदेशीर प्रक्रिया डावलण्यात आलेली असणे, जिल्हाधिकारी, जळगाव यांनी दिनांक १०.२.२०२६ रोजी अपर मुख्य सचिव (महसूल) यांना सादर केलेल्या अहवालात स्पष्ट नमूद केले आहे की, गट क्र. १२२ सह अन्य जमिनींच्या खरेदी व्यवहारात गंभीर त्रुटी असून शासनाची परवानगी न घेता या जमिनी स्वतःच्या कुटूंबाच्या नावे केल्या

गेल्या असणे, २५ वर्षे कारखाना न उभारता शेतकऱ्यांची फसवणूक करणाऱ्या या संचालक मंडळावर सरकारने फौजदारी गुन्हा दाखल करण्याची आवश्यकता, जिल्हाधिकाऱ्यांच्या अहवालाची दखल घेऊन सदर ३५ हेक्टर जमीन पुन्हा मूळ शेतकरी किंवा शासनाच्या नावे करण्यासाठी शासनाने कार्यवाही करण्याची आवश्यकता, या संपूर्ण प्रकरणाची व्याप्ती पाहता शासनाने याची एसआयटी (विशेष चौकशी पथक) मार्फत चौकशी करून दोषींवर कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(३) **श्री. संजय मेश्राम, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"भिवापूर, जि.नागपूर येथील प्रभारी ठाणेदार जयप्रकाश निर्मल यांनी आपल्या पदाचा व अधिकाराचा गैरवापर करून अमन अरोरा या किराणा दुकानदारास खोट्या आरोपाखाली गुंतवले असून दिनांक २६ जानेवारी, २०२६ रोजी एफआईआर नोंदवला असणे, एफआईआर दाखल करताना येथील रेती माफियांना सहायता करणे व पोलिसांच्या गाडीचा पाठलाग करणे असा आरोप ठेवणे, वास्तविक सदर फिर्यादीकडे या ठाणेदाराने एक लाख रुपयांची लाच मागितली असणे, परंतु त्यांनी नकार दिल्याने खोटा गुन्हा नोंदविणे, त्यामुळे फिर्यादीला रुपये अंदाजे ३५ हजार रुपयांचा आर्थिक भुर्दंड बसला असून त्यांना मानसिक त्रास व समाजात बदनामीला सामोरे जावे लागणे, त्यामुळे त्यांनी यासंदर्भात पोलीस आयुक्त ग्रामीण, नागपूर यांचेकडे तक्रार दाखल करून त्यांच्यावरील खोटा गुन्हा मागे घ्यावा व उच्चस्तरीय चौकशी करून सदर ठाणेदारावर कारवाई व्हावी अशी मागणी करणे, परंतु कारवाईस होत असलेला विलंब, परिणामी येथील जनतेत व्यक्त होणारा असंतोष व संतापाची भावना, याबाबत शासनाने करावयाची तातडीची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(४) **श्री.नारायण पाटील, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"करमाळा (जि. सोलापूर) मतदारसंघांमध्ये उजनी धरण, सीना कोळगाव प्रकल्प, सीना माढा उपसा सिंचन योजना, भीमा सिना बोगद्यास मोठ्या प्रमाणात पाण्याची उपलब्धता असणे, मतदार संघातील लोकांची उपजीविका मुख्यतः शेतीवर अवलंबून असणे, विद्युत पंपाचा वापर करून बागायती शेती करण्यात येणे, तथापि आजमितीस तालुक्यातील बहुतांश विद्युत वितरण रोहित्र हे अतिभारीत झाल्यामुळे शेतकऱ्यांना योग्य दाबाचा अखंडीत वीज पुरवठा होण्यास अडचणी येणे, त्याठिकाणी नवीन अतिरिक्त विद्युत वितरण रोहित्र उभारणी करणे अत्यंत गरजेचे असणे, तथापि कृषी पंपाकरिता पायाभूत सुविधा उभारणीची कोणतीही योजना महावितरणकडे नसणे, ग्राहक स्वखर्चाने ते करण्यास तयार असताना सुद्धा DDF योजना मागील दोन वर्षांपासून बंद करण्यात आलेली असणे, त्यामुळे शेतकऱ्यांची मोठी अडचण होणे, शेतीसाठी मुबलक पाणी असतानाही शेतीला

पाणी देता येत नसणे, अतिभारीत विद्युत वितरण रोहित्रांचे ठिकाणी नवीन अतिरिक्त विद्युत रोहीत्र स्वखर्चाने DDF योजनेअंतर्गत उभारणी करण्याची परवानगी दिल्यास शासनावर कोणताही आर्थिक भार पडणार नसून कृषी पंप धारकांना मोठी मदत मिळणार असणे, त्यामुळे शासनाने करमाळा (जि. सोलापूर) मतदार संघातील शेतकऱ्यांना अतिभारीत विद्युत वितरण रोहित्रांच्या ठिकाणी नवीन अतिरिक्त विद्युत रोहीत्र स्वखर्चाने DDF योजनेअंतर्गत उभारणी करण्याची परवानगी देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (५) **सर्वश्री. मुरजी पटेल, अर्जून खोतकर, अमोल पाटील, सचिन कल्याणशेट्टी, राजेश बकाने, श्रीमती नमिता मुंदडा, अॅड. राहूल कुल, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"विजेची वाढती मागणी लक्षात घेऊन आणि विजनिर्माती मधील पर्यावरणाची हानी टाळून आर्थिक विकास अबाधित राहण्यासाठी तसेच शाश्वत विकासाला चालना देण्यासाठी मा.पंतप्रधान यांनी पीएम सुर्यघर मोफत विज योजना, रुप टॉप सौर उर्जा सोलार योजना अंमलात आणणे, राज्यात मा. मुख्यमंत्री यांनीही सौर उर्जेच्या विविध योजना अंमलात आणल्या असणे, राज्यातील ग्रामीण भागातील जनता उपजिवीकेच्या साधनांसाठी शहराकडे वळत असणे, उपजिवीकेच्या साधनांसाठी मुंबईमध्ये आलेले नागरीक हे गेली ४० ते ५० वर्षांपासून झोपडपट्टीमधील झोपड्यांमध्ये वास्तव्य करीत असल्याने झोपडपट्टीमुक्त मुंबई करण्यासाठी शासनाने झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेअंतर्गत बांधलेल्या इमारतीमध्ये झोपडीधारकांचे पुनर्वसन करणे, परंतु त्यांची आर्थिक परिस्थिती नसल्यामुळे इमारतीची देखभाल व विजबिल अदा करणे शक्य नसणे, शहरी भागातील लोकप्रतिनिधींना त्यांच्या निधीतून सौर उर्जेची कामे करण्यासंदर्भात दिनांक २२ जून, २०२२ ते ४ मार्च, २०२५ रोजीच्या शासन निर्णयामध्ये काही जाचक अटी असल्यामुळे गृहनिर्माण संस्थेच्या किंबहुना एसआरए अंतर्गत असलेल्या गृहनिर्माण संस्थेच्या जागेवर सौर उर्जा संच बसविणे कठीण झालेले असणे, वाढती लोकसंख्या व वाढती विजेची मागणी लक्षात घेऊन शहरी भागातील गृहनिर्माण संस्थेस सौर उर्जा उपलब्ध करून देण्यासाठी योजना निर्माण करण्याची तसेच उक्त शासन निर्णयातील अटी शिथिल करण्याची आवश्यकता, यावर शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (६) **श्री. मनोज जामसुतकर, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे लक्ष वेधतील :-**

"मुंबईतील माझगाव, ताडवाडी येथे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मालकीच्या १०० वर्षाहून जून्या बी.आय.टी. चाळी असणे, सदर चाळी अत्यंत जीर्ण व धोकादायक झालेल्या असणे, सदर चाळीच्या पुनर्विकासाच्या अनुषंगाने येथील रहिवाशी/भाडेकरुंनी माझगाव ताडवाडी सहकारी गृहनिर्माण संस्थेची स्थापना करून त्याच्या माध्यमातून सन २००५ मध्ये एका विकासकाची केलेली नियुक्ती, तथापि सन २००५ ते २०१८ पर्यंत पुनर्विकासास प्रत्यक्ष सुरुवात न झाल्याने सदर

विकासकाची नियुक्ती महापालिकेने रद्द करणे, त्याचप्रमाणे बी.आय.टी. चाळ क्र.१२ ते १६ या इमारतींची अवस्था अत्यंत धोकादायक झाल्यामुळे येथील २२० कुटुंबियांना बळजबरीने महापालिकेने माहुल येथील प्रदुषणरहित संक्रमण शिबिरात स्थलांतरीत करणे, तसेच १८० कुटुंबियांसाठी प्रत्यक्ष जागेवर संक्रमण शिबिर निर्माण करून त्याठिकाणी स्थलांतरीत करण्यात येणे, तथापि सदर संक्रमण शिबिर देखील जीर्ण झाले असून सदरच्या संक्रमण शिबिराची अवस्था दयनीय झालेली असणे, शासनाने ज्याप्रमाणे बी.डी.डी. चाळी व काळाचौकी अभ्युदयनगर येथील रहिवाश्यांकरीता पुर्नविकासासाठी धोरण राबविले त्याच धर्तीवर माझगाव ताडवाडी येथील बी.आय.टी.चाळींचा पुनर्विकास करण्यात यावा तसेच माहुल येथील प्रदुषणरहित परिसरात २२० कुटुंबियांना माझगाव येथे स्थलांतरीत करण्याचीही रहिवाश्यांकडून होत असलेली मागणी, याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनीही मा.मुख्यमंत्री यांचेकडे माहे मे, २०२५ मध्ये लेखी निवेदनाद्वारे केलेली मागणी, शासनाने उक्त प्रकरणी तातडीने निर्णयात्मक करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(७) श्री. महेश लांडगे, अॅड.राहुल कुल, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे लक्ष वेधतील :-

"भारतातील सर्वाधिक वेगाने वाढणारे शहर म्हणून ओळख असलेल्या पिंपरी-चिंचवड शहराचा वेगाने विस्तार होत असल्याने भविष्यातील पाण्याची वाढती गरज ओळखून नवीन जलस्रोत निर्माण करणे काळाची गरज असणे, सध्याच्या ३० लाख लोकसंख्येला पवना, आंद्रा आणि भामा आसखेड धरणांतून होणारा पाणीपुरवठा वाढत्या नागरीकरणामुळे भविष्यात अपुरा पडण्याची दाट शक्यता निर्माण झालेली असणे, महापालिका प्रशासनाने मुळशी धरणातून शहरासाठी पाणी आरक्षित करण्याचा प्रस्ताव राज्य शासनाकडे पाठवला असून त्याला अद्याप तांत्रिक मंजूरी मिळालेली नसणे, चासकमान धरणातून पाणी आरक्षित करण्याबाबत सन २००८ मध्ये प्रकल्पाला सुरुवात झाली असली तरी स्थानिक नागरिकांच्या विरोधामुळे हा प्रकल्प दीर्घकाळ 'जैसे थे' स्थितीत प्रलंबित असणे, महायुती सरकारच्या काळात या प्रकल्पावरील स्थगिती आदेश उठविण्यात आले असूनही प्रत्यक्ष कामाला अद्याप सुरुवात झालेली नसणे, या प्रशासकीय दिरंगाईमुळे भविष्यात शहराला गंभीर पाणी टंचाईच्या प्रश्नाचा सामना करावा लागण्याची आणि नागरी विकासाला खीळ बसण्याची मोठी भीती निर्माण झालेली असणे, तरी शासनाने मुळशी धरणातून पाणी आरक्षणाच्या प्रस्तावाला तातडीने मंजूरी देऊन पिंपरी-चिंचवडचा भविष्यातील पाणीप्रश्न निकाली काढणे तसेच स्थानिक नागरिक, शेतकरी व लोकप्रतिनिधी यांच्यासोबत सामोपचाराने चर्चा घडवून आणून चासकमान पाणी योजनेचे काम निश्चित कालबद्ध मर्यादेत युद्धपातळीवर सुरू करण्याबाबत प्रशासनाला आवश्यक निर्देश देऊन कृती आराखडा राबविणे अत्यंत आवश्यक असणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (८) डॉ. बाबासाहेब देशमुख, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे जलसंपदा (गोदावरी व कृष्णा खोरे विकास महामंडळ) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"सांगोला तालुक्यातील आठ गावे म्हैसाळ उपसा सिंचन प्रकल्पांतर्गत लाभ क्षेत्रात येणे, या योजनेची कामे टप्प्याटप्प्याने पूर्ण करण्यात येऊन लाभक्षेत्र माहे डिसेंबर २०२३ मध्ये निर्मित झाले असून, लाभक्षेत्रात पाण्याचे वितरण संधगतीने होत असणे, आगलावेवाडी कोल्हापुरी बंधारेपासून वाडेगाव पर्यंत कोरड्या नाल्यातील एकूण १५ कोल्हापुरी बंधान्यांमध्ये जत मुख्य कालव्यामधून थेट बंदिस्त नलिका वितरण करून पाणी सोडण्याच्या प्राथमिक अहवालाची कार्यवाही क्षेत्रीय स्तरावर संधगतीने सुरू असणे, म्हैसाळ उपसासिंचन योजनेद्वारे सांगोल्यातील लाभक्षेत्रातील आठ गावातील ४००० हेक्टर क्षेत्र तसेच मौजे डिकसळ येथील ६२७ हेक्टर इतके क्षेत्र लाभ क्षेत्रात समाविष्ट असूनही सिंचनासाठी पाणी उपलब्ध होत नसणे, नरळे हंगेरगी व पारे येथील साठवण तलावात पाणी सोडण्यासाठी असलेल्या बंदिस्त नलिका अत्यंत छोटे असल्याने या नलिकांद्वारे हे पाणी साठवण तलाव भरण्यासाठी अधिक काळ लागत असणे, या परिसरातील शेतकऱ्यांना, जनावरांना पिण्याच्या पाण्याची उपलब्धता होत नसल्याने टँकरद्वारे पाणीपुरवठा करावा लागणे, सदर गावांना पाणीपुरवठा करणाऱ्या कोरडा नदीवरील १५ कोल्हापुरी बंधारे बंदिस्त पाईपलाईनद्वारे म्हैसाळ योजनेच्या जत कालव्यावरून पाणी देण्याची तरतूद करून नरळे, हंगेरगी, पारे येथील साठवण तलावात मुख्य कालव्यातून थेट बंदिस्त नलिकाद्वारे पाणी सोडण्याची तरतूद करून वाढीव पाईपलाईन टाकून प्रवाहामध्ये वाढ करून अधिक कार्यक्षम व समतोल पाणी वाटप करण्याकरिता शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (९) सर्वश्री कैलास घाडगे पाटील, संभाजी पाटील-निलंगेकर, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे जलसंपदा (गोदावरी व कृष्णा खोरे विकास महामंडळ) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मराठवाडा दुष्काळमुक्त करण्यासाठी राज्य शासनाने पश्चिम वाहिनी नद्यांचे पाणी गोदावरी खोऱ्यात वळवून नदीजोड प्रकल्प राबविण्याचा महत्वाकांक्षी निर्णय घेऊन प्रकल्प अहवाल तयार करण्यासाठी निधी मंजूर करणे, सुरुवातीला १६७ टी.एम.सी. पाणी मिळणार असणे, मात्र आता केवळ ७८ टी.एम.सी. एवढेच पाणी मराठवाड्याला मिळणार असल्याचे जाहीर करणे, हा प्रकल्प मराठवाड्यासाठी अत्यंत महत्वाचा असणे, ७८ टी.एम.सी. पाणी जायकवाडी व इतर प्रकल्पांपर्यंत पोहोचल्यास शेतकऱ्यांना फायदा होणे, या पाण्यावर मराठवाड्यातील सर्व आठ जिल्ह्यांचा अधिकार असल्याने शेती क्षेत्रफळाप्रमाणे प्रत्येक जिल्ह्याचा हिस्सा ठरविणे, पार-गोदावरी प्रकल्पाचा अहवाल फेब्रुवारी २०१४ पासून सुरू असून अद्याप स्वीकृत झालेला नसणे, त्याचा अनुभव घेऊन ७८ टी.एम.सी. पाण्याचा प्रकल्प अहवाल वेळेत पूर्ण करणे, जायकवाडी उजव्या कालव्याद्वारे माजलगाव, कुंडलिका, तांदुळवाडी, मांजरा, वाखरवाडी व तेरणा प्रकल्पांपर्यंत उपसा सिंचन व

प्रवाही पद्धतीने पाणी आणल्यास बीड, धाराशिव व लातूर जिल्ह्यांना पाणी उपलब्ध होणे, मराठवाड्यासाठी असलेले संपूर्ण ७८ टी.एम.सी. पाणी मराठवाड्यातील सर्व आठ जिल्ह्यांना विशेषतः बीड, धाराशिव व लातूर या जिल्ह्यांतील शेती क्षेत्रफळाप्रमाणे पाणी वाटप न्याय्य पद्धतीने होईल असा प्रकल्प अहवाल तयार करून त्याची कालमर्यादा निश्चित करून तातडीने काम सुरू करण्यासाठी शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१०) श्री. संजय उपाध्याय, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्य विभाग, महाराष्ट्र शासन यांच्या अधिपत्याखालील वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालयांतर्गत असलेल्या राज्यातील सर्व रुग्णालयांतील रिक्त जागांवर एकूण मिळून ७२५ कर्मचारी वर्षानुवर्षे २९ दिवसांच्या बदली तत्वावर कार्यरत असणे, बदली तत्वावरील कर्मचाऱ्यांना शासनसेवेत कायमस्वरूपी करण्यासाठी 'त्याने प्रत्येक वर्षामध्ये २४० दिवस काम केलेले असावे व सलग सेवा १० वर्षे असणे आवश्यक आहे', असा शासनाचा प्रचलित नियम असणे, ह्या नियमानुसार बदली कर्मचाऱ्यांची १० वर्षे सेवा पूर्ण होईपर्यंत त्यांचे वयोमान उलटत असल्याने ते उशीराने शासनसेवेत कायम झाल्यानंतर सेवानिवृत्तीपर्यंत त्यांच्या गाठीला तुटपुंजी शासनसेवा करण्याची संधी मिळणे, त्यामुळे सेवानिवृत्तीच्या वेळी अथवा सेवानिवृत्तीनंतर मिळणाऱ्या लाभाची रक्कम फारच तुटपुंजी मिळणे, अशाने त्यांचे मोठे आर्थिक नुकसान होणार असणे, सदर सर्व बदली कर्मचारी कोविड-१९ च्या स्थितीत स्वतःचे जीव धोक्यात घालून व कुटुंबाची पर्वा न करता, इमाने-इतबारे रुग्णसेवा बजावत असणे, उपरोक्त बदली कर्मचाऱ्यांना शासनसेवेत कायम स्वरूपी करण्यासाठी शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार त्यांच्या सेवेची सलग १० वर्षे पूर्ण करणे व प्रतिवर्ष २४० दिवस कामाचे भरणे, या अटीनुसार त्यांना शासनसेवेत कायम करण्यास फारच विलंब होऊन त्यांच्या आयुष्याची वर्षे वाया जातील व भविष्यात त्यांचे होणारे आर्थिक नुकसान ही बाब विचारात घेणे आवश्यक असणे, तसेच हे सर्व कर्मचारी रिक्त जागांवरच काम करीत असल्याने त्यांचा अधिकचा आर्थिक बोजा शासनावर येणार नसणे, यास्तव त्यांच्यासाठी असलेली उपरोक्त १० वर्षे सलग सेवेची व एका वर्षामध्ये कामाचे २४० दिवस भरण्याची अट शिथिल करून त्यांना 'एक वेळची विशेष बाब म्हणून सर्व ७२५ बदली कर्मचाऱ्यांना शासनसेवेत कायमस्वरूपी करून घेण्याबाबत शासनाने घ्यावयाचा निर्णय व याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही."

(११) श्री. केवलराम काळे, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे जलसंपदा (विदर्भ, तापी व कोकण खोरे विकास महामंडळ) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"अमरावती जिल्ह्यातील मेळघाट मतदारसंघातील धारणी तालुक्यातील गर्गा सिंचन प्रकल्पाचे काम अनेक वर्षे रखडले असणे, सदर प्रकल्पासाठी सन २००९ मध्ये जागा आरक्षित करण्यात आली असून त्याच वर्षी प्रशासकीय मान्यता व

निविदा प्रक्रिया पूर्ण करण्यात आली असणे, त्यानुसार FA Construction, मुंबई या कंपनीस कामाचा आदेश देण्यात आला असणे, मात्र सन २००९ ते २०२६ या कालावधीत प्रकल्पाच्या कामात कोणतीही लक्षणीय प्रगती झालेली नसून प्रकल्प दीर्घकाळ प्रलंबित राहिला असणे, हा प्रकल्प पूर्ण झाल्यास धारणी तालुक्यातील सुमारे १६ गावांना सिंचनाची सुविधा तर सुमारे २५ गावांना पिण्याच्या पाण्याची शाश्वत व्यवस्था उपलब्ध होणार असणे, त्यामुळे मेळघाटातील आदिवासी व शेतकरी बांधवांसाठी हा प्रकल्प अत्यंत महत्त्वाचा असणे, परंतु प्रकल्प रखडल्यामुळे स्थानिक नागरिकांना सिंचन व पिण्याच्या पाण्याच्या गंभीर समस्येला सामोरे जावे लागत असणे, सदरहू प्रकल्पाशी शासनाने तातडीने लक्ष देऊन संबंधित कंत्राटदारावर कारवाई करावी व आवश्यक असल्यास निविदा रद्द करून नवीन निविदा काढून प्रकल्पाचे उर्वरित काम कालबद्ध पद्धतीने पूर्ण करण्याची गरज, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(१२) श्री. चंद्रकांत नवघरे, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे पणन मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"कृषी उत्पन्न बाजार समिती जवळाबाजार ता.ओढा,जि.हिंगोली येथील समितीचे सभापती व सचिव यांनी बाजार समिती जवळा बाजारच्या कामकाजामध्ये अनेक गैरप्रकार केलेले असणे, यामध्ये विभागीय सहनिबंधक छत्रपती संभाजीनगर यांचा स्थगिती आदेश असतांना बँक खात्यामधून ५२,५७,९०१ रुपये उचल करणे, तसेच भूखंड विक्री(लीज डीड) करून देण्यात येणे, कर्मचारी भविष्यनिर्वाह निधीची रक्कम कर्मचाऱ्यांच्या पगारातून कपात करून देखील कर्मचाऱ्यांच्या बँक खात्याला वर्ग न करणे, तसेच बाजार समितीचे कागदपत्रे न ठेवता ते सर्व अभिलेख समितीचे सभापती यांचेकडे खाजगी ठिकाणी ठेवणे,संचालकांनी वारंवार मागणी करूनही दाखवली न जाणे,बाजार समितीची वसुली मार्केट फीस बाजार समितीच्या बँक खात्यावर न भरता परस्पर मनमानीपद्धतीने खर्च करणे,बाजार समितीच्या आवारात बोगस कामे करून बिले उचलणे, बाजार समित्यांमध्ये कर्मचारी भरतीला बंदी असताना बेकायदेशीरपणे कर्मचारी भरती करणे, ३५ महिन्यांचा कर्मचारी पगार थकीत असतांना पगार न करता बोगस कामे दाखवून बिल उचलणे, अशाप्रकारचे त्यांचेविरुद्ध आरोप करण्यात आलेले असणे,परिणामी जवळा बाजार समितीमधील हा भ्रष्टाचार शेतकऱ्यांच्या आणि शासनाच्या हिताला बाधा आणणारा असणे, परिणामी शेतकरी व सर्वसामान्य जनतेमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष व निराशेचे वातावरण,त्याबाबत शासनाने चौकशी करून संबंधित सभापती व सचिव यांचेविरुद्ध कारवाई करण्याची आवश्यकता व शासनाची भूमिका."

(१३) सर्वश्री. गोपिचंद पडळकर, सत्यजित देशमुख, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे पशुसंवर्धन मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"महाराष्ट्र राज्यात वडार, कांचिकोरवी, शिकलकारी, वैदु, डोंबारी, कैकाडी, वाल्मिकी, टकारी इत्यादी अत्यंत मागास, भूमिहीन भटके-विमुक्त समुदायांचा 'वराह पालन' हा प्राचीन पारंपरिक व्यवसाय असणे, वराह पालन करून ते आपली

उपजिविका भागवत असणे. त्यामुळे वराह कळप ही त्यांची 'फिरती बँक' असणे, मात्र राज्यात याबाबत ठोस धोरण नसल्याने सदर व्यवसाय बंद होण्याच्या मार्गावर असणे, नुकतीच अहिल्यानगर महानगरपालिकेने वराह पालकांवर अमानवी कारवाई करून त्यांची डुकरे जप्त केल्याने या समाजात तीव्र असंतोष निर्माण झाला असणे, तसेच सदर व्यवसायाच्या त्रासामुळे या समाजातील सुशिक्षित अशिक्षित तरुण बेरोजगार झाले असून, त्यामुळे या समाजातील गुन्हेगारीचा दर वाढला असणे, जागतिक स्तरावर वराह पालन हा किफायतशीर उद्योग असणे, चीन, डेन्मार्कने इत्यादी देशांनी आधुनिक तंत्रज्ञानाव्दारे या व्यवसायात क्रांती घडवलेली असणे,परंतु महाराष्ट्रात वराह व्यवसायाशी निगडीत आधुनिक कत्तलखाने व प्रक्रिया उद्योग नसल्याने त्याचा वराह पालन करणाऱ्या समाजाला मोठा आर्थिक फटका बसत असणे, त्यानुषंगाने राज्यात 'महाराष्ट्र वराह प्रजनन व विकास धोरण' तातडीने लागू करणे, या व्यवसायाला 'कृषी व उद्योग' दर्जा देणे, वराह पालन करणाऱ्या समाजासाठी आर्थिक विकास महामंडळ स्थापन करणे, या व्यवसायाशी निगडीत आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करून कत्तलखाने व प्रक्रिया उद्योग स्थापन करणे, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१४) श्री. प्रशांत बंब, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे अन्न व औषध प्रशासन मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"अन्न व औषध विभागातील सहायक आयुक्त (अन्न) उल्हास इंगवले वादाच्या भोवऱ्यात असणे, माजी मंत्र्यांकडे ओएसडी म्हणून २०१० ते २०१४ या कालावधीत कार्यरत असणे, एफडीएच्या दक्षता पथकाचे सहायक आयुक्त (अन्न) कार्यक्षेत्र संपूर्ण राज्य म्हणून कामकज पाहणे, मुख्यालयात राहून सह.आयुक्त मुख्यालय पदाचा अतिरीक्त कार्यभार धारण करणे, या सर्व पदांचा गैरवापर करून अधिकाऱ्यांच्या बदल्यांमध्ये भ्रष्टाचार, जवळचे अधिकारी मोक्याच्या ठिकाणी बसविणे, भेसळखोरांना गुटखा माफियांना संरक्षण देणे, यातून करोडो रुपयांची माया जमविणे, पैशाचा वापर करून वरीष्ठ अधिकारी यांना हप्ते देणे, त्यामुळे मंत्री महोदयांनी सभागृहात वेळोवेळी चौकशी करून कारवाई करतो असे उत्तर देणे, पण वरील अधिकाऱ्यांनी त्यांना पाठीशी घालून त्यांची अद्याप चौकशीही न करणे, एवढेच नाही तर सभागृहामध्ये पावसाळी अधिवेशनात मागणी केल्यावर त्यांचा अतिरीक्त कार्यभार काढून घोषणा करणे, सभागृहाने काढलेला अतिरीक्त कार्यभार आयुक्त डुबे पाटील सभागृहाचा अवमान करून परत त्यांच्याकडे सोपविणे, गुटखा प्रतिबंध कारवायांमध्ये अडथळा निर्माण करणे, जुलै, २०२३ मध्ये सपट चहा नमुन्यांमध्ये पेस्टीसाईड सापडणे त्यात ९० लाखांचा भ्रष्टाचार करून क्लीन चीट देणे व जनतेच्या आरोग्यास धोका निर्माण करणे, या अधिकाऱ्याला वरीष्ठ अधिकारी पाठीशी घालत असल्याने त्यास तत्काळ निलंबित करून अँटी करप्शन ब्युरोकडून चौकशी करण्याची आवश्यकता, तसेच पाठीशी घालणारे वरिष्ठ अधिकारी, आयुक्त व सचिव एफडीए यांच्यावर कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(ब) लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. १०५ अन्वये) संबंधित निवेदने सभागृहासमोर ठेवणे :-

(म.वि.स. नियम १०५ अन्वये सभागृहात चर्चेकरिता न आलेल्या लक्षवेधी सूचनांचे जोडपत्र अमुद्रित स्वरूपात सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात येत आहे.)

नऊ : शासकीय विधेयके :

(अ) पुरःस्थापनार्थ :-

- (१) सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २९ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (सुधारणा) विधेयक, २०२६
- (२) सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३० - भारतीय न्याय संहिता (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०२६
- (३) सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३१ - मुंबई महानगरपालिका (भूतलक्षी प्रभावाने सुधारणा, भांडवली मूल्यविषयक नियमांचे पुनर्अधिनियमन व विधिग्राह्यीकरण) विधेयक, २०२६

(ब) विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

- (१) सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २९ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (सुधारणा) विधेयक, २०२६
- (२) सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३० - भारतीय न्याय संहिता (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०२६
- (३) सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३१ - मुंबई महानगरपालिका (भूतलक्षी प्रभावाने सुधारणा, भांडवली मूल्यविषयक नियमांचे पुनर्अधिनियमन व विधिग्राह्यीकरण) विधेयक, २०२६

(क) विधानपरिषदेने संमत केल्यास विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

सन २०२६ चे विधानपरिषद विधेयक क्रमांक ६ - भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०२६

(ड) विधानपरिषदेने संमत केल्याप्रमाणे विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

सन २०२६ चे विधानपरिषद विधेयक क्रमांक ८ - महाराष्ट्र खाजगी कौशल्य विद्यापीठे (स्थापना व विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०२६

दहा : (मंगळवार, दिनांक २४ मार्च, २०२६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

सर्वश्री विजय वडेटीवार, आदित्य ठाकरे, जयंत पाटील, नाना पटोले, भास्कर जाधव, डॉ. जितेंद्र आव्हाड, डॉ. नितीन राऊत, सर्वश्री. सुनिल प्रभू, रोहित पवार, अमीन पटेल, दिलीप सोपल, संदिप क्षिरसागर, अस्लम शेख, अजय चौधरी, बापूसाहेब पठारे, अमित देशमुख, डॉ. राहुल पाटील, श्री रोहित पाटील, डॉ. विश्वजीत कदम, सर्वश्री कैलास घाडगे-पाटील, उत्तमराव जानकर, अमित झनक, सुनिल राऊत, नारायण पाटील, विकास ठाकरे, संजय पोतनीस, अभिजीत पाटील, शिरीषकुमार नाईक, नितीन देशमुख, राजू खरे, संजय मेश्राम, वरुण सरदेसाई, डॉ. ज्योती गायकवाड, सर्वश्री साजिद खान पठाण, अनंत (बाळा) नर, हेमंत ओगले, हारुन खान, रामदास मसराम, महेश सावंत, अनिल मांगुळकर, प्रविण स्वामी, मनोज जामसुतकर, गजानन लवटे, सिध्दार्थ खरात, संजय देरकर, बाबाजी काळे, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव : (मंत्र्यांचे उत्तर)

"राज्यातील सार्वजनिक आरोग्य विभागात २०२६ पासून 'मोफत उपचार' सेवा बंद होऊन केसपेपर व शस्त्रक्रियांसाठी शुल्क आकारणी सुरू झाल्याने गरीब रुग्णांचे हाल होत असणे, त्यातच औषधांचा, विशेषतः प्रतिजैविके आणि मनोरुग्णांच्या गोळ्यांचा १.५ वर्षांपासून असलेला तुटवडा चिंतेचा विषय असणे, १,४०० हून अधिक डॉक्टरांची रिक्त पदे आणि भूलतज्ज्ञांच्या अभावामुळे ग्रामीण भागातील गर्भवती महिलांना शेजारील राज्यांत उपचारार्थ जावे लागत असणे, अनेक ग्रामीण रुग्णालयांची गळकी छते, अस्वच्छता आणि फायर एनओसीचा अभाव यामुळे रुग्णांची सुरक्षा धोक्यात आली असणे, राज्यातील औषधी पुरवठ्यामध्ये होत असलेली अनियमितता, प्राथमिक आरोग्यकेंद्र, उपकेंद्र यांची झालेली बिकट परिस्थिती, काही ठराविक औषधांसाठी खरेदी होणे, १०८ वरील रुग्णवाहिका वेळेवर उपलब्ध न होणे, पुण्यातील बी.जे.वैद्यकीय महाविद्यालय (ससून रुग्णालय), नागपूर येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय आणि मुंबईतील ग्रॅंट मेडीकल कॉलेज (जे.जे.रुग्णालय) या तीन शासकीय महाविद्यालयांना स्वायत्ततेचा दर्जा देण्याबाबत मा. मुख्यमंत्री यांनी दिनांक ०८ ऑगस्ट, २०२५ रोजी वैद्यकीय शिक्षण विभागाच्या सचिवांना दिलेल्या सूचना, यासंदर्भात वैद्यकीय शिक्षण विभागाने अद्यापपर्यंत समितीची स्थापना न करणे, राज्यातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालये शासनाच्या अखत्यारीत असून विद्यार्थ्यांच्या परिक्षा घेणे व पदवी देण्याची जबाबदारी महाराष्ट्र आरोग्य विद्यापीठ (नाशिक) यांच्याकडे असणे, स्वायत्तता दिल्यास दोन्ही बाबी एकाच यंत्रणेकडे राहणार असणे, फलटण (जि.सातारा) येथील शासकीय रुग्णालयातील एका महिला डॉक्टरनी माहे ऑक्टोबर, २०२५ मध्ये हॉटेलमध्ये गळफास घेऊन केलेली आत्महत्या, आत्महत्या करण्यापूर्वी महिला डॉक्टरांनी दोन आरोग्यकर्त्यांची उघड केलेली नावे, यासंदर्भात एसआयटी आणि न्यायिक चौकशी

करण्याचा शासनाने घेतलेला निर्णय, दोन्ही चौकशी त्वरीत पूर्ण करुन आरोपीस कडक शिक्षा देण्याची आवश्यकता, राज्यात विशेषतः ग्रामीण भागातील महिला वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या सुरक्षिततेसाठी शासनाने करावयाची उपाययोजना, तसेच राज्यातील रस्त्यांची स्थितीही दयनीय असणे, ग्रामीण भागातील रस्त्यांची निधी अभावी झालेली दुरवस्था, शहरी भागात काँक्रीटीकरणाच्या कामांमुळे वाहतूक कोंडी वाढली असून घोडबंदर रस्ता अपघातांचा सापळा बनला असणे, निकृष्ट डांबरीकरण, अवजड वाहतूक आणि विविध विभागांमधील समन्वयाअभावी नवीन रस्तेही लवकर खराब होत असणे, यामुळे नागरिकांना मणक्याचे आजार जडत असून इंधन आणि वाहनांच्या दुरुस्तीवर मोठा खर्च होत असणे, मुंबई - पुणे एक्सप्रेसवेवर ३० तास वाहतूक ठप्प होणे व अन्न-पाण्याविना नागरिकांचे अतोनात हाल होणे, राज्यातील शासकीय व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या शाळांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर शिक्षकांची पदे रिक्त असल्याने अध्यापन कार्यावर परिणाम होत असणे, शासनाने कंत्राटी पद्धतीने शिक्षक भरती पुन्हा सुरु करण्याचा निर्णय घेणे, याला शिक्षक संघटना व विविध संघटनांकडून तीव्र विरोध होत असणे, कंत्राटी भरतीमुळे शिक्षकांना नोकरीची हमी, वेतनातील समता व सेवा स्थैर्य मिळत नसणे, त्यामुळे राज्यातील विद्यार्थ्यांना गुणवत्तापूर्ण शिक्षण मिळत नसणे, गुणवत्ता पूर्ण शिक्षण विद्यार्थ्यांना मिळण्यासाठी कंत्राटी पद्धतीने शिक्षकांची नियुक्ती करण्याऐवजी कायमस्वरुपी पद्धतीने शिक्षकांची नियुक्ती करण्यात यावी, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

अकरा : (मंगळवार, दिनांक २४ मार्च, २०२६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

सर्वश्री अमित साटम, रमेश बोरनारे, चेतन तुपे, योगेश सागर, अब्दुल सत्तार, अनिल पाटील, रणधीर सावरकर, अर्जुन खोतकर, राजकुमार बडोले, प्रविण दटके, दिपक केसरकर, शेखर निकम, अतुल भातखळकर, डॉ. तानाजी सावंत, सर्वश्री प्रतापराव पाटील-चिखलीकर, संभाजी पाटील-निलंगेकर, राजेंद्र गावित, संजय बनसोडे, सुधीर मुनगंटीवार, विजय शिवतारे, राजेश विटेकर, मिहीर कोटेचा, राजेश क्षिरसागर, श्रीमती सुलभा खोडके, सर्वश्री सिध्दार्थ शिरोळे, प्रदिप जैस्वाल, श्रीमती सरोज अहिरे, श्री. संजय उपाध्याय, डॉ. बालाजी किणीकर, श्रीमती सना मलिक, सर्वश्री मोहन मते, विलास तरे, शंकर मांडेकर, श्रीमती देवयानी फरांदे, सर्वश्री चंद्रदीप नरके, प्रकाश सोळंके, प्रकाश सुर्वे, अतुलबाबा भोसले, नरेंद्र भोंडेकर, प्रशांत ठाकूर, मंगेश कुडाळकर, अभिमन्यु पवार, किशोर पाटील, रविंद्र चव्हाण, रविशेठ पाटील, निलेश राणे, संजय केळकर, तुकाराम काते, श्रीमती मनिषा चौधरी, सर्वश्री अशोक पाटील, कृष्णा खोपडे, शरददादा सोनावणे, महेश बालदी, बालाजी कल्याणकर, महेश लांडगे, सुहास कांदे, शंकर जगताप, श्रीमती मंजुळा गावित,

डॉ. मिलिंद नरोटे, सर्वश्री महेंद्र थोरवे, करण देवतळे, महेंद्र दळवी, पराग शाह, चंद्रकांत पाटील, अॅड. पराग अळवणी, सर्वश्री संतोष बांगर, बबनराव लोणीकर, विश्वनाथ भोईर, प्रशांत बंब, राम कदम, दिलीप लांडे, कालिदास कोळंबकर, महेश शिंदे, श्रीमती सीमा हिरे, सर्वश्री आमश्या पाडवी, अनुपभैय्या अग्रवाल, हिकमत उढाण, विक्रम पाचपुते, बाबुराव कदम-कोहळीकर, अॅड. श्रीजया चव्हाण, सर्वश्री अमोल खताळ, सुरेश भोळे, श्रीमती रंजना जाधव, सर्वश्री अमोल जावळे, आनंद तिडके, राहूल कुल, मुरजी पटेल, देवेंद्र कोठे, अमोल पाटील, सत्यजित देशमुख, सुहास बाबर, समीर कुणावार, राजेश मोरे, देवराव भोंगळे, विठ्ठल लंगे, डॉ. राहूल आहेर, सर्वश्री किरण सामंत, नारायण कुचे, शिवाजी पाटील, प्रताप अडसड, मंगेश चव्हाण, डॉ. अशोकराव माने, डॉ. सुरेश खाडे, सर्वश्री सुनिल कांबळे, अमल महाडिक, सचिन कल्याण-शेट्टी, प्रकाश भारसाकळे, चरणसिंग ठाकूर, बंटी भांगडिया, राजेश पवार, श्रीमती अनुराधा चव्हाण, श्री. विनोद अग्रवाल, श्रीमती मोनिका राजळे, सर्वश्री किसन कथोरे, राजन नाईक, सर्वश्रीमती विद्या ठाकूर, श्वेता महाले, श्री. सुरेश धस, अॅड. राहुल ठिकले, सर्वश्री राघवेंद्र पाटील, सुभाष देशमुख, समाधान आवताडे, मनोज घोरपडे, चैनसुख संचेती, डॉ. संजय कुटे, सर्वश्री राजु तोडसाम, प्रविण तायडे, डॉ. आशिष देशमुख, सर्वश्री राजेश बकाने, तानाजी मुटकुळे, जितेश अंतापुरकर, श्रीमती मंदा म्हात्रे, श्री.नरेंद्र मेहता, सर्वश्रीमती स्नेहा दुबे, सुलभा गायकवाड, सर्वश्री हरिश्चंद्र भोये, राजेश पाडवी, दिलीप बोरसे, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :- (मंत्र्यांचे उत्तर)

"दावोसमध्ये आयोजित वर्ल्ड इकॉनॉमिक फोरममध्ये राज्याच्या मुख्यमंत्री महोदयांच्या नेतृत्वात ३० लाख कोटी रुपयांच्या गुंतवणूकीचे झालेले करार व दिवंगत उपमुख्यमंत्री तथा तत्कालीन अर्थमंत्री यांचे आर्थिक नियोजन व योगदान, मा.उपमुख्यमंत्री तथा नगरविकास व गृहनिर्माण मंत्री यांची दूरदृष्टी यामुळे महाराष्ट्र 'गुंतवणूकीचे पावर हाऊस' झाले असणे, यापैकी ८३ टक्के करारामध्ये १८ देशांमधून थेट परकीय गुंतवणूक राज्यात येणार असणे, टाटांसोबत देशातील पहिली इनोव्हेशन सिटी मुंबईजवळ तयार करण्याचे प्रयोजन असणे, मुंबईत सक्क्युलर इकॉनॉमी तयार करण्याचे प्रस्तावित असून त्यामुळे मुंबईतील पाणी, हवा यांचे प्रश्न सोडविणे शक्य होणार असणे, रायगड-पेण ग्रोथ सेंटरची घोषणा दावोसमध्ये करण्यात आली असल्याने यात रुपये १ लाख कोटींची गुंतवणूक अपेक्षित असणे, राज्यातील एकूण गुंतवणूकीमधून ४० लाख रोजगार निर्मितीचे उद्दीष्ट साध्य होणार असणे, छत्रपती संभाजीनगर महाराष्ट्राचे दुसरे ऑटोमोबाईल हब होणार असणे, ग्रीन हायड्रोजन क्षेत्रात राज्याने तब्बल ५ लाख कोटींचे करार केले असणे, कृत्रिम बुद्धीमत्तेच्या क्षेत्रात जागतिक महासत्ता असलेल्या एनव्हीडियाशी झालेली चर्चा महाराष्ट्राला डिजिटल कॅपिटल बनविण्याचे पाऊल असणे, गडचिरोली ते नागपूर पर्यंतचा पट्टा पोलाद आणि अक्षय ऊर्जेचे हब बनणार

असणे, कोकणात पर्यटनासोबतच 'लॉजिस्टिक हब' म्हणून कोकणची नवीन ओळख होणार असणे, राज्यात होणाऱ्या हवामान बदलास कोळसा, पेट्रोल, डिझेल अशा जीवाश्म इंधनापासूनची ऊर्जा निर्मिती कारण असणे, सर्व जिल्हयांसाठी आणि शहरांसाठी वातावरणीय कृती आराखडे तयार करण्यात येत असणे, त्याकरिता वातावरणीय कृती कक्ष स्थापन करण्यात आले असणे, राज्य प्रदूषणमुक्त करण्याकरिता विद्युत वाहन धोरण जाहिर करून विद्युत वाहनधारकांना टोलमुक्त करून विद्युत गाड्यांच्या वापरासाठी प्रवृत्त करण्यात आले असणे, मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली पर्यावरण व शाश्वत विकास टास्क फोर्स गठीत करण्यात आला असणे, 'माझी वसुंधरा अभियान' राबविण्यासाठी पर्यावरण व वातावरणीय विभागाकडून देवराई फाऊंडेशन, पुणे या संस्थेसोबत सामंजस्य करार करण्यात येणे, या कराराद्वारे प्रत्येक तालुक्यामध्ये किमान १ मानवनिर्मित देवराई व घनवन तयार करण्यात येणे, औद्योगिक क्षेत्रात परकिय गुंतवणूक व कृत्रिम बुद्धीमतेच्या माध्यमातून रोजगार निर्मिती करण्याचा होत असलेला प्रयत्न आणि पर्यावरणपूरक वातावरण निर्मिती करण्याकडे होत असलेली वाटचाल अधिक गतीमान करण्यासाठी करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

बारा : (मंगळवार, दिनांक २४ मार्च, २०२६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

सर्वश्री जयंत पाटील, आदित्य ठाकरे, विजय वडेटीवार, डॉ. जितेंद्र आव्हाड, सर्वश्री भास्कर जाधव, नाना पटोले, रोहित पवार, सुनिल प्रभू, डॉ. नितिन राऊत, सर्वश्री संदिप क्षीरसागर, दिलीप सोपल, अमिन पटेल, बापूसाहेब पठारे, अजय चौधरी, संजय मेश्राम, रोहित पाटील, डॉ. राहूल पाटील, सर्वश्री अस्लम शेख, उत्तमराव जानकर, कैलास घाडगे-पाटील, अमित देशमुख, नारायण पाटील, सुनिल राऊत, डॉ. विश्वजीत कदम, सर्वश्री अभिजीत पाटील, संजय पोतनीस, अमित झनक, राजू खरे, नितीन देशमुख, विकास ठाकरे, वरुण सरदेसाई, शिरीषकुमार नाईक, डॉ. ज्योती गायकवाड, सर्वश्री अनंत (बाळा) नर, साजिद खान पठाण, हारुन खान, हेमंत ओगले, महेश सावंत, रामदास मसराम, प्रविण स्वामी, अनिल मांगुळकर, मनोज जामसुतकर, गजानन लवटे, सिध्दार्थ खरात, संजय देरकर, बाबाजी काळे, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :- (मंत्र्यांचे उत्तर)

"दिनांक २८ जानेवारी, २०२६ रोजी M/S VSR Ventures Pvt. Ltd. संचालित खाजगी विमानाच्या अपघातात राज्याचे तत्कालीन मा. उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचा झालेला दुर्दैवी मृत्यू, या संपूर्ण अपघाताची सखोल चौकशी करण्याची नितांत आवश्यकता, पिंपरी चिंचवड येथे बलात्कार, खून, चोरी, दरोडा इत्यादी १२३ गुन्ह्यांची नोंद झालेली असणे, राज्यात लहान बालकांच्या अपहरणात भयंकर वाढ झालेली असून त्यामुळे पालकांत पसरलेले भितीचे वातावरण, लहान बालिकांवर करण्यात येत असलेले बलात्कार, बदलापूर येथे पुन्हा चार वर्षीय बालिकेवर बलात्कार केल्याची घटना नुकतीच उघडकीस येणे,

“स्पा” च्या नावाखाली राज्यात ठिकठिकाणी सुरु असलेला देह विक्रीचा व्यवसाय, राज्यात ऑनलाईन जुगार मोठ्या प्रमाणात सुरु असून शहरी भागाबरोबरच ग्रामीण भागात सुद्धा या जुगाराचे लोण पसरलेले असणे, ड्रग्स व अंमली पदार्थांच्या विक्रीवर तात्काळ कारवाई करण्याची आवश्यकता, पालघर जिल्ह्यातील वाडा तालुक्यातील गारगाव येथील एका वीस वर्षीय तरुणीची तीन लाख रुपयांना विक्री केल्याची घटना नुकतीच उघडकीस येणे, राज्यातील महिलांवर वाढत्या अत्याचाराच्या घटनांमुळे महिलावर्गात पसरलेले भितीचे वातावरण, यांना आळा घालणाऱ्या व महिलांना कायदेशीर संरक्षण देणाऱ्या शक्ती कायद्याची अद्यापही अंमलबजावणी करण्यात न येणे, एकंदरीतच राज्यातील कायदा सुव्यवस्थेचा उडालेला बोजवारा, पोलिस प्रशासनावरील शासनाचे सुटलेले नियंत्रण, महावितरण कंपनीच्या राज्यातील जालना, छत्रपती संभाजी नगर, नांदेड, परभणी, हिंगोली, वाशिम, अकोला, बुलढाणा, यवतमाळ, सोलापूर, धाराशिव इत्यादी जिल्ह्यातील मंडळ कार्यालये खाजगी कंपन्यांना देण्याचा निर्णय दिनांक १५ डिसेंबर, २०२५ रोजी घेण्यात येणे, महाराष्ट्र स्टेट इलेक्ट्रिकल वर्कर्स फेडरेशनने सदर निर्णयास केलेला तीव्र विरोध, नागपूर, जळगाव व छत्रपती संभाजी नगर जिल्ह्यातील खाजगी विद्युत कंपन्यांनी कराराच्या मुदतीआधीच कामे सोडून देणे, ओरिसा व उत्तर प्रदेशमध्येही खाजगी विद्युत कंपन्यांनी वीज वितरणामधून माघार घेणे, असे असतांनाही राज्यात विद्युत कंपनीच्या खाजगीकरणाचा आग्रह असणे, पश्चिम महाराष्ट्रात ३११ कोटी रुपयांची विद्युतमंडळाची थकबाकी असणे, “मागेल त्याला कृषी सौरपंप” योजनेच्या लाभासाठी निवड झाल्यानंतर पैसे भरूनही सौरपंप मिळत नसल्याने राज्यातील सुमारे अडीच लाख शेतकरी त्रस्त असणे, मुंबई शहराच्या पूर्व व पश्चिम उपनगरांमध्ये ६० ते ७० वर्षापूर्वीच्या अनेक जुन्या व जीर्ण झालेल्या अनेक चाळी/इमारती असणे, मुंबई शहराप्रमाणे उपनगरांसाठी इमारत व घर दुरुस्ती मंडळ नसणे, त्या इमारती केव्हाही कोसळण्याच्या स्थितीत असणे, या इमारतीमध्ये राहणाऱ्या नागरिकांचे जीवन धोक्यात आलेले असणे, एसआरए योजनांमध्ये अशा जुन्या चाळीतील वरच्या मजल्यावरील रहिवाश्यांना सामावून घेण्यात येत नसणे, ज्यामुळे पुनर्विकासामध्ये येणाऱ्या प्रचंड अडचणी, राज्यातील विविध शासकीय विभागांमध्ये वाढत चाललेल्या भ्रष्टाचाराच्या घटनांमुळे प्रशासनावरील जनतेचा विश्वास ढासळत असणे, महसूल, बांधकाम, आरोग्य, शिक्षण, नगरविकास, सामाजिक न्याय, जलसंधारण तसेच इतर अनेक विभागांमध्ये कामे मंजूर करण्यासाठी, परवाने देण्यासाठी, कंत्राटे देण्यासाठी तसेच विविध शासकीय योजनांचा लाभ मिळवून देण्यासाठी मोठ्या प्रमाणावर अनियमितता होत असल्याच्या तक्रारी वारंवार समोर येत असणे, अनेक प्रकरणांमध्ये भ्रष्टाचार उघडकीस येऊनही दोषी अधिकाऱ्यांवर कठोर कारवाई होत नसल्याने अशा प्रकारांना प्रोत्साहन मिळत असल्याची भावना नागरिकांमध्ये निर्माण होणे, शासनाच्या औषध खरेदीत होत असलेली अनियमितता आणि भ्रष्टाचार, तसेच महानगरपालिका व नगरपालिका क्षेत्रात होत असलेला भ्रष्टाचार, परिणामी

सर्वसामान्य नागरिकांना शासकीय कामांसाठी मोठ्या त्रासाला सामोरे जावे लागत असून शासनाच्या पारदर्शकतेवर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले असणे, राज्यातील विविध विभागांमध्ये होत असलेल्या भ्रष्टाचाराच्या घटनांची उच्चस्तरीय चौकशी करून दोषींवर कठोर कारवाई करण्याबाबत तसेच प्रशासनात पारदर्शकता व जबाबदारी निश्चित करण्याची आवश्यकता, याबाबत राज्य शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही."

तेरा : (मंगळवार, दिनांक २४ मार्च, २०२६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

सर्वश्री अतुल भातखळकर, रमेश बोरनारे, अनिल पाटील, रणधीर सावरकर, अब्दुल सत्तार, मनोज कायंदे, संजय केळकर, अर्जुन खोतकर, श्रीमती सुलभा खोडके, सर्वश्री योगेश सागर, दिपक केसरकर, राजकुमार बडोले, सुधीर मुनगंटीवार, डॉ. तानाजी सावंत, सर्वश्री प्रतापराव पाटील-चिखलीकर, रविंद्र चव्हाण, राजेंद्र गावित, चंद्रकांत नवघरे, डॉ. संजय कुटे, सर्वश्री विजय शिवतारे, राजेश विटेकर, प्रविण दटके, राजेश क्षिरसागर, नितीन पवार, अमित साटम, प्रदिप जैस्वाल, श्रीमती सरोज अहिरे, श्री बबनराव लोणीकर, डॉ. बालाजी किणीकर, सर्वश्री शंकर मांडेकर, सुमित वानखेडे, विलास तरे, सुनिल शेळके, संजय उपाध्याय, चंद्रदीप नरके, चेतन तुपे, सुरेश धस, नरेंद्र भोंडेकर, डॉ. किरण लहामटे, सर्वश्री प्रशांत ठाकूर, मंगेश कुडाळकर, सचिन पाटील, सत्यजित देशमुख, किशोर पाटील, शेखर निकम, विजय देशमुख, शांताराम मोरे, संजय बनसोडे, श्रीमती मनिषा चौधरी, सर्वश्री प्रकाश सुर्वे, प्रकाश सोळंके, श्रीमती सीमा हिरे, सर्वश्री निलेश राणे, हरिष पिंपळे, अशोक पाटील, सुरेश भोळे, शरददादा सोनावणे, श्रीमती देवयानी फरांदे, सर्वश्री बालाजी कल्याणकर, सुहास कांदे, दिलीप बोरसे, संजय गायकवाड, सर्वश्रीमती मोनिका राजळे, मंजुळा गावित, सर्वश्री राजेश पाडवी, महेंद्र थोरवे, विक्रम पाचपुते, महेंद्र दळवी, अनुपभैय्या अग्रवाल, चंद्रकांत पाटील, मंगेश चव्हाण, संतोष बांगर, गोपिचंद पडळकर, दिलीप लांडे, अॅड. राहुल ठिकले, श्री. महेश शिंदे, डॉ. सुरेश खाडे, सर्वश्री आमश्या पाडवी, सुभाष देशमुख, हिकमत उढाण, भिमराव तापकीर, बाबुराव कदम-कोहळीकर, सुनिल कांबळे, अमोल खताळ, सिध्दार्थ शिरोळे, श्रीमती रंजना जाधव, सर्वश्री अतुल भोसले, आनंद तिडके, शंकर जगताप, मुरजी पटेल, राहूल कुल, अमोल पाटील, समाधान आवताडे, देवेंद्र कोठे, सुहास बाबर, प्रशांत बंब, विलास भुमरे, संभाजी पाटील-निलंगेकर, राजेश मोरे, नारायण कुचे, विठ्ठल लंघे, संतोष दानवे, किरण सामंत, प्रकाश भारसाकळे, सचिन कल्याण-शेट्टी, अशोकराव माने, चैनसुख संचेती, श्रीमती श्वेता महाले, सर्वश्री प्रताप अडसड, शिवाजी पाटील, श्याम खोडे, मोहन मते, राजु तोडसाम, अॅड. पराग अळवणी, सर्वश्री समीर कुणावार, मिहीर कोटेचा, राजेश बकाने, चरणसिंग ठाकूर, देवराव भोंगळे, किशोर जोरगेवार, रत्नाकर गुट्टे, विनोद अग्रवाल, करण देवतळे, डॉ. मिलिंद नरोटे, श्री. राजेश पवार, अॅड. श्रीजया चव्हाण, श्रीमती नमिता मुंदडा, श्री. जितेश अंतापुरकर, श्रीमती मंदा म्हात्रे, श्री. राजन नाईक, श्रीमती स्नेहा दुबे,

श्री. राम कदम, कॅप्टन आर. तमिल सेल्वन, सर्वश्री काशिराम पावरा, भीमराव केराम, राघवेंद्र पाटील, अमोल जावळे, सुधीर गाडगीळ, राहुल आवाडे, हेमंत रासने, प्रविण तायडे, किसन वानखेडे, उमेश यावलकर, राजेश वानखेडे, केवलराम काळे, कृष्णा खोपडे, समीर मेघे, बंटी भांगडिया, डॉ. आशिष देशमुख, सर्वश्री विजय रहांगडाले, संजय पुराम, डॉ. तुषार राठोड, सर्वश्री तानाजी मुटकुळे, रमेश कराड, श्रीमती अनुराधा चव्हाण, सर्वश्री नरेंद्र मेहता, महेश बालदी, श्रीमती सुलभा गायकवाड, श्री. हरिश्चंद्र भोये, श्रीमती विद्या ठाकूर, सर्वश्री रवी राणा, अमल महाडिक, मनोज घोरपडे, कुमार आयलानी, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :- (मंत्र्यांचे उत्तर)

"महाराष्ट्राला निसर्गरम्य समुद्रकिनारा, प्राचीन लेण्या, गडकिल्ले, घनदाट वनसंपदा असा समृद्ध वारसा लाभला असणे, पर्यटन क्षेत्रात खासगी गुंतवणूकीसाठी उत्साहवर्धक आणि अनुकूल वातावरण निर्माण करण्याकरिता 'पर्यटन धोरण-२०२४' जाहिर करण्यात आले असणे, येत्या १० वर्षांत पर्यटन क्षेत्रात १ लाख कोटी रुपयांची गुंतवणूक अपेक्षित असणे, सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील सागरी संग्रहालय, कृत्रिम प्रवाळ आणि पाणबुडी पर्यटन ही ७५ कोटी रुपये किंमतीची कामे प्रगतीपथावर असणे, मराठा मिलिटरी लँडस्केप संकल्पनेअंतर्गत राज्यातील १२ ऐतिहासिक गडकिल्ल्यांचा समावेश युनोस्कोच्या जागतिक वारसा नामांकन यादीत झाल्यामुळे राज्यातील गडकिल्ल्यांना जागतिक गौरवाचे कोंदण प्राप्त झाले असणे, जागतिक पर्यटक युनोस्को नामांकित गडकिल्ल्यांना भेटी देण्याचे प्रमाण वाढले असणे, किल्ले पर्यटनाला चालना देण्याकरिता राज्यातील ७५ ठिकाणी आधुनिक सोयी-सुविधांयुक्त पर्यटन माहिती व सुविधा केंद्रे स्थापन करण्याचा निर्णय घेण्यात आला असणे, नागपूरच्या भोसले घराण्याचे संस्थापक राजे रघुजी भोसले यांची ऐतिहासिक दस्तावेज असलेली तलवार राज्य शासनाने एका मध्यस्थामार्फत जवळपास ४७.१५ लाख रुपयांमध्ये लंडनमधून खरेदी करून राज्यात आणली असणे, १०० वर्षांहून अधिक मोठी परंपरा असलेल्या सार्वजनिक गणेशोत्सवाला 'महाराष्ट्र राज्य महोत्सव' म्हणून घोषित करण्यात आले असणे, पर्यटन व्यवसाय सुरु करू इच्छिणाऱ्या राज्यातील महिलांकरिता 'आई पर्यटन कर्ज योजना' सुरु करण्यात आली असणे, पर्यटन स्थळांवर पर्यटकांना सुरक्षित वातावरण देण्याकरिता 'महाराष्ट्र पर्यटन सुरक्षा बल' योजना सुरु करण्यात आली असणे, राज्यातील पर्यटन स्थळांना भेटी देण्याकरिता कमी शुल्कात राज्यात एसटीने प्रवास करण्याकरिता 'एसटी पर्यटन पास योजना' कार्यान्वित असणे, महिला पर्यटकांसाठी एमटीडीसीच्या रिसॉर्टमध्ये ५० टक्के सवलत देण्यात येणे, राज्यातील अष्टविनायक गणपती मंदिरे, श्री क्षेत्र तुळजा भवानी मंदिर, श्री ज्योतिबा मंदिर, त्र्यंबकेश्वर मंदिर, कोल्हापूरातील महालक्ष्मी मंदिर, श्री क्षेत्र भीमा शंकर, पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर स्मारक इत्यादींच्या विकास आराखडयास ३६६१ कोटी रुपयांची प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली असणे, अकोला शहरातील राजराजेश्वर मंदिराच्या विकासाकरिता ५० कोटी रुपयांची तरतूद उच्चस्तरीय समितीकडे मान्यतेसाठी पडून असणे, पुण्यातील सिंहगड किल्ला व परिसर विकासाकरिता रु.२८५.९९ कोटी इतक्या रक्कमेच्या आराखडयास उच्चाधिकार समितीमध्ये मान्यता दिली असणे व निधीचा प्रस्ताव शिखर समितीमध्ये मान्यतेसाठी येण्याची आवश्यकता, राज्यात येणाऱ्या पर्यटकांची संख्या सन २०४७ पर्यंत वार्षिक १६ कोटींवरून

३८ कोटीपर्यंत वाढविण्याचे उद्दीष्ट असणे, याकरिता मुंबई, सिंगापूर आणि दुबई मध्ये पर्यटन गुंतवणूक कक्ष सुरु करण्यात येणे, प्रधानमंत्री कुसुम घटक 'ब' योजनेतर्गत मागेल त्याला सौर कृषी पंप योजनेखाली डिसेंबर, २०२५ या एका महिन्यांमध्ये ४५,९११ सौर कृषी पंप बसवून महाराष्ट्राची गिनीज बुक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड मध्ये नोंद झाली असणे, राज्याची पुढील १० वर्षांची स्वच्छ व पर्यावरणपूरक ऊर्जेची गरज विचारात घेता 'महाराष्ट्र नवीकरणीय ऊर्जा आणि ऊर्जा साठवणूक योजना धोरण २०२५ ते २०३५' जाहिर करण्यात आले असणे, त्याअंतर्गत सन २०२९ पर्यंत ५० टक्के व सन २०३५ पर्यंत ६५ टक्के हरित ऊर्जा प्राप्त करण्याचे उद्दीष्ट असणे, मुख्यमंत्री सौर कृषी वाहिनी योजना- २.० अंतर्गत एकूण १६ हजार मेगावॉट सौर ऊर्जा क्षमता स्थापित करण्याचे उद्दीष्ट ठरविण्यात आले असणे, 'शेतीला दिवसा वीज पुरवठा अभियान, २०२५ मुख्यमंत्री सौर कृषी वाहिनी योजना २.०' अंतर्गत ग्रामीण क्षेत्रातील ऊर्जा प्रकल्पांना प्रोत्साहन देण्यात येणे, आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल व दारिद्र्यरेषेखालील वीज ग्राहकांसाठी 'स्वयंपूर्ण महाराष्ट्र आवासीय रुफ टॉप सोलर योजना' सुरु करण्यात आली असणे, राज्यातील ७.५ अश्वशक्तीपर्यंत क्षमता असलेल्या कृषी पंपाचा वापर करणाऱ्या शेतकऱ्यांना मोफत वीजपुरवठा करण्याकरिता 'मुख्यमंत्री बळीराजा मोफत वीज योजना' कार्यान्वित करण्यात आली असणे, पर्यटनदृष्ट्या राज्य समृद्ध होण्यासाठी व त्यातून आर्थिक स्रोत निर्माण होण्यासाठी तसेच ऊर्जेच्या क्षेत्रात राज्य स्वयंपूर्ण होऊन शेतकरी चिंतामुक्त होण्यासाठी करण्यात येत असलेली कार्यवाही व उपाययोजना."

चौदा : (मंगळवार, दिनांक २४ मार्च, २०२६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

सर्वश्री प्रशांत बंब, रमेश बोरनारे, अनिल पाटील, सुधीर मुनगंटीवार, अब्दुल सत्तार, मनोज कायंदे, रणधीर सावरकर, अर्जुन खोतकर, श्रीमती सुलभा खोडके, डॉ. संजय कुटे, सर्वश्री दिपक केसरकर, प्रताप पाटील-चिखलीकर, योगेश सागर, डॉ. तानाजी सावंत, सर्वश्री राजकुमार बडोले, प्रविण दटके, राजेंद्र गावित, रविंद्र चव्हाण, विजय शिवतारे, चंद्रकांत नवघरे, श्रीमती देवयानी फरांदे, सर्वश्री राजेश क्षिरसागर, राजेश विटेकर, अमित साटम, प्रदिप जैस्वाल, नितीन पवार, बबनराव लोणीकर, डॉ. बालाजी किणीकर, सर्वश्रीमती सरोज अहिरे, श्वेता महाले, सर्वश्री विलास तरे, शंकर मांडेकर, संजय केळकर, चंद्रदीप नरके, सुनिल शेळके, सुभाष देशमुख, नरेंद्र भोंडेकर, चेतन तुपे, श्रीमती मनिषा चौधरी, श्री. मंगेश कुडाळकर, डॉ. किरण लहामटे, सर्वश्री सत्यजित देशमुख, किशोर पाटील, सचिन पाटील, संजय उपाध्याय, शांताराम मोरे, शेखर निकम, मंगेश चव्हाण, प्रकाश सुर्वे, संजय बनसोडे, महेश लांडगे, निलेश राणे, प्रकाश सोळंके, डॉ. अतुल भोसले, सर्वश्री तुकाराम काते, राजू कारेमोरे, प्रताप अडसड, अशोक पाटील, दिलीपराव बनकर, मोहन मते, चंद्रकांत सोनवणे, श्रीमती सना मलिक, सर्वश्री कृष्णा खोपडे, बालाजी कल्याणकर, अभिमन्यु पवार, सुहास कांदे, सुमित वानखेडे, संजय गायकवाड, शिवाजी पाटील, श्रीमती मंजुळा गावित, सर्वश्री देवराव भोंगळे, महेंद्र थोरवे, महेंद्र दळवी, सुरेश धस, चंद्रकांत पाटील, नारायण कुचे, संतोष बांगर, राजेश पवार, विश्वनाथ भोईर, संतोष दानवे, दिलीप लांडे, श्रीमती सीमा हिरे, श्री. महेश शिंदे, अॅड. श्रीजया चव्हाण, सर्वश्री आमश्या पाडवी, हिकमत उठाण, संजय केळकर, बाबुराव कदम-कोहळीकर,

नरेंद्र मेहता, अमोल खताळ, राजन नाईक, श्रीमती रंजना जाधव, सर्वश्री कालिदास कोळंबकर, आनंद तिडके, श्रीमती मोनिका राजळे, श्री. मुरजी पटेल, डॉ. राहूल आहेर, सर्वश्री अमोल पाटील, विक्रम पाचपुते, सुहास बाबर, हरिष पिंपळे, विलास भुमरे, विजय देशमुख, राजेश मोरे, सुनिल कांबळे, विठ्ठल लंघे, चैनसुख संचेती, किरण सामंत, प्रविण तायडे, डॉ. अशोकराव माने, सर्वश्री पराग शाह, राजेंद्र यद्रावकर-पाटील, शरद सोनवणे, कॅप्टन आर. तमिल सेल्वन, श्री. समीर कुणावार, डॉ. आशिष देशमुख, सर्वश्री किशोर जोरगेवार, चरणसिंग ठाकूर, राजेश बकाने, डॉ. विजयकुमार गावित, सर्वश्री सुरेश भोळे, राजेश पाडवी, दिलीप बोरसे, राघवेंद्र पाटील, अॅड. राहुल ठिकले, सर्वश्री अनुपभैय्या अग्रवाल, अमोल जावळे, डॉ. सुरेश खाडे, सर्वश्री राहूल कुल, सिध्दार्थ शिरोळे, भिमराव तापकीर, सचिन कल्याण-शेट्टी, समाधान आवताडे, शंकर जगताप, देवेंद्र कोठे, प्रकाश भारसाकळे, श्याम खोडे, राजु तोडसाम, राजेश वानखडे, विजय रहांगडाले, बंटी भांगडिया, डॉ. मिलिंद नरोटे, सर्वश्री करण देवतळे, संजय पुराम, राणाजगजितसिंह पाटील, संभाजी पाटील-निलंगेकर, डॉ. तुषार राठोड, सर्वश्री भीमराव केराम, जितेश अंतापुरकर, श्रीमती अनुराधा चव्हाण, सर्वश्री रमेश कराड, किसन कथोरे, प्रशांत ठाकूर, महेश बालदी, महेश चौधुले, श्रीमती मंदा म्हात्रे, सर्वश्री कुमार आयलानी, हरिश्चंद्र भोये, सर्वश्रीमती स्नेहा दुबे, सुलभा गायकवाड, श्री. राम कदम, श्रीमती विद्या ठाकूर, अॅड. पराग अळवणी, सर्वश्री रवी राणा, रत्नाकर गुट्टे, हेमंत रासने, मनोज घोरपडे, राहुल आवाडे, सुधीर गाडगीळ, श्रीमती सई डहाके, सर्वश्री केवलराम काळे, तानाजी मुटकुळे, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :-

"राज्यातील जनता निरोगी रहावी व तिचे आरोग्य सुदृढ रहावे यासाठी प्रत्येक नागरिकाला 'आरोग्यम सुखसंपदा' उपलब्ध व्हावी याकरिता राज्य शासनाने "आयुष्यमान भारत योजना", "महात्मा ज्योतिराव फुले जन आरोग्य योजना", "राजीव गांधी जीवनदायी योजना" इत्यादी योजनांच्या माध्यमातून राज्यातील जनतेला जलद, पारदर्शक व रुग्णस्नेही उपचार मिळण्यासाठी प्रयत्न केले असणे, राज्यात टीएमएस-२.० प्रणालीन्वये रुग्ण नोंदणीपासून उपचार पूर्ण होईपर्यंतची संपूर्ण प्रक्रिया डिजिटल, पारदर्शक व ऑनलाईन करण्यात आली असणे, या योजनेंतर्गत रुग्ण नोंदणी ऑनलाईन बायोमॅट्रीक प्रणालीद्वारे करण्यात येणे, महात्मा ज्योतिराव फुले जनआरोग्य योजनेंतर्गत विमा संरक्षण दीड लाखांहून पाच लाखांपर्यंत करण्यात येणे, आयुष्यमान भारत प्रधानमंत्री जनआरोग्य योजनेंतर्गत लाखो रुग्णांवर मोफत शस्त्रक्रिया करण्यात येणे, शून्य ते अठरा वर्षांपर्यंतची बालके तसेच किशोरवयीन मुलां-मुलींच्या सर्वांगीण आरोग्य तपासणीसाठी 'जागृत पालक, सुदृढ बालक' अभियान राज्यभर राबविण्यात येणे, हिंदू हृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे आपला दवाखाना या योजनेंतर्गत राज्यात शहरी व ग्रामीण भागात ७०० दवाखाने सुरु असणे, शासकीय, निमशासकीय आरोग्य संस्थांसाठी औषधे, वैद्यकीय उपकरणे इ. खरेदीमध्ये सुसूत्रता आणण्यासाठी "महाराष्ट्र वैद्यकीय खरेदी प्राधिकरण" स्थापन करण्यात येणे, मुंबईतील

खाजगी रुग्णालयांमध्ये मध्यम व दुर्बल घटकातील रुग्णांसाठी १० टक्के खाटा राखीव ठेवणे अनिवार्य करण्यात येणे, मुंबईत मेट्रोच्या अनेक नवीन लाईन्स सुरु करून ट्राफिक कमी करण्याचा व प्रवास जलद करण्याचा प्रयत्न करण्यात येणे, १२ डब्यांच्या लोकल ऐवजी १५ डब्यांच्या लोकल सुरु करण्याचे प्रस्तावित असल्याने प्रवाश्यांची क्षमता २० टक्के वाढणार असणे, मुंबईतील ट्राफिकला पर्याय म्हणून मुंबईत ३४० कि.मी. लांबीचे जलवाहतूक नेटवर्क तयार करण्याची योजना असणे, मुंबईत ट्रान्सहार्बर लिंक व कोस्टल रोड केल्याने मुंबई-नवी मुंबई प्रवाश्यांच्या प्रवासाचा वेळ कमी होणे, नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळामुळे प्रवास आणि अर्थव्यवस्थेला चालना मिळणे, पालघर जिल्ह्यात औद्योगिक टाऊनशिपच्या माध्यमातून चौथी मुंबई संकल्पना राबविण्याचे प्रस्तावित असणे जेणेकरून मुंबईतील लोकसंख्येला रोजगाराचे नवीन पर्याय उपलब्ध होऊन मुंबईवरील लोकसंख्येचा ताण नियंत्रित होऊ शकेल, पर्यावरणपूरक विकास योजनेच्या माध्यमातून २०५० पर्यंत कार्बन कमी करण्याचे नियोजन असणे, २०२५-२०३० साठी शहराचा विकास आराखडा तयार करण्यात येणे, या माध्यमातून ट्राफिक कमी करणे, हरितक्षेत्र वाढविणे, कनेक्टीव्हिटी देणे, स्वस्त गृहनिर्माण योजना राबविणे इ. प्रयत्न असणे, राज्यातील आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकाला शासकीय तसेच खाजगी रुग्णालयांमध्ये कॅशलेस आधुनिक उपचार मिळण्याच्या दृष्टीने शासन करीत असलेला प्रयत्न आणि मुंबईकरांना सुखकर प्रवास, खड्डेमुक्त व प्रदूषणमुक्त मुंबई इत्यादीसाठी वाहतुकीचे विविध पर्याय उपलब्ध करण्याकरिता व मुंबईतील लोकसंख्या नियंत्रित करण्याकरिता करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

पंधरा : अंतिम आठवडा प्रस्ताव :-

(मंगळवार, दिनांक २४ मार्च, २०२६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९२ अन्वये प्रस्ताव)

सर्वश्री आदित्य ठाकरे, विजय वडेट्टीवार, जयंत पाटील, भास्कर जाधव, नाना पटोले, डॉ. जितेंद्र आव्हाड, श्री सुनिल प्रभू, डॉ. नितीन राऊत, सर्वश्री रोहित पवार, दिलीप सोपल, अमीन पटेल, संदिप क्षिरसागर, अजय चौधरी, अस्लम शेख, बापूसाहेब पठारे, डॉ. राहुल पाटील, सर्वश्री अमित देशमुख, रोहित पाटील, कैलास घाडगे-पाटील, डॉ.विश्वजीत कदम, सर्वश्री उत्तमराव जानकर, सुनिल राऊत, अमित झनक, नारायण पाटील, संजय पोतनीस, शिरीषकुमार नाईक, अभिजीत पाटील, नितीन देशमुख, संजय मेश्राम, राजू खरे, वरुण सरदेसाई, डॉ. ज्योती गायकवाड, सर्वश्री अनंत (बाळा) नर, हेमंत ओगले, हारुन खान, विकास ठाकरे, महेश सावंत, साजिद खान पठाण, मनोज जामसुतकर, रामदास मसराम, गजानन लवटे, अनिल मांगुळकर, सिध्दार्थ खरात, संजय देरकर, बाबाजी काळे, प्रविण स्वामी, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९२ अन्वये प्रस्ताव :- (चर्चा पुढे सुरु व मंत्र्यांचे उत्तर)

"राज्य सरकारच्या २० पेक्षा कमी पटसंख्या असलेल्या शाळा बंद करण्याच्या निर्णयामुळे मुंबईसह राज्यात १००० शाळा बंद पडण्याचा धोका निर्माण होणे, सीबीएसई, आयसीएसई, आयबी बोर्डाच्या शाळा व विद्यार्थ्यांची संख्या वाढत जाणे, गोदावरी,

चंद्रभागा, नागनदी व पंचगंगा नद्या प्रदुषण मुक्त करण्याचा शासनाचा कृती आराखडा, वृक्षतोड, वाहतूक कोंडी, बेसुमार बांधकामे यामुळे एमएमआरडीए क्षेत्र, मुंबई, पुणे, नागपूर, छत्रपती संभाजीनगर इत्यादी शहरात वाढलेले प्रदुषण, पर्यावरणाचा न्हास, एमआयडीसी विकसित करीत असलेल्या शिळ-महापे (जि.ठाणे) हा वन विभागाचा रस्ता रुंदीकरणासाठी केंद्र शासनाच्या वन विभागाची अंतिम मान्यता न घेणे व वनीकरणासाठी राखीव असलेले क्षेत्र खाजगी विकासकाला परस्पर वितरीत करणे, सदर प्रकरणाची चौकशी करण्याची आवश्यकता, महाराष्ट्र मेरिटार्ईम बोर्डातील कंत्राटी कामगारांच्या सेवा नियमित करण्याबाबत, पालघर व ठाणे जिल्हयातील आदिवासींच्या मुलभूत प्रश्नांबाबत प्रशासकीय अनास्था, मराठवाडा, विदर्भ व उर्वरीत महाराष्ट्र वैधानिक विकास मंडळांना मार्च, २०२० नंतर मुदतवाढ देण्यात न येणे, राज्यामध्ये मोठ्या प्रमाणात महिलांवर वाढलेले अत्याचार, मोठ्या प्रमाणात एमडी ड्रग्स याचे प्रमाण नवयुवकांमध्ये वाढत असल्याची बाब समोर येणे, राज्यात भोंदुबाबांचे प्रकार वाढले असून त्यामुळे महिला व सर्वसामान्य जनता त्याला बळी पडत असणे, नाशिक येथील अशोक खरात या भोंदुबाबाने अनेक महिलांचे शोषण केल्याचा प्रकार उघड होणे, राज्यात मोठ्या प्रमाणात पैसे डबल करून देत असल्याचे सांगून फसवणूक केल्याची बाब समोर येणे, राज्यातील सीमावर्ती भागात परिवहन विभागाच्या अधिकाऱ्यांकडून मनमानी वसुली होत असल्याची बाब निदर्शनास येणे, शासकीय नोकरीचे आमिष दाखऊन तरुण व तरुणींची होत असलेली फसवणूक, राज्यातील विविध विभागात सुरू असलेल्या शासकीय कर्मचारी भरतीमध्ये होत असलेले भ्रष्टाचार, राज्यातील महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये जमिनीचे होत असलेले गैरव्यवहार, CAG ने दिलेले अहवाल, शासकीय जमीनींची होत असलेली लूट, राज्यातील नगर परिषदेमध्ये व नगरपालिका अंतर्गत स्वच्छतेच्या कामांमध्ये होत असलेली अनियमितता, राज्यामध्ये शुद्ध पाण्याच्या नावाखाली प्रत्येक ठिकाणी RO प्लांट टाकून स्वच्छ पाण्याची होत असलेली विक्री, राज्यात होत असलेला शालार्थ आयडी भ्रष्टाचार व त्यामुळे शिक्षकांवरती अतिरिक्त कार्यभार वाढत असणे, शालेय शिक्षण विभाग अंतर्गत प्रधानमंत्री पोषण आहारामध्ये होत असलेला भ्रष्टाचार, राज्यातून केजी टू पीजी सर्व शिक्षण व्यवस्था, शाळांची दयनीय परिस्थिती निर्माण होणे व शिक्षण विभागात मोठ्या प्रमाणात भ्रष्टाचार, वाढती फी यामुळे विद्यार्थी पालक बेजार होणे, सामाजिक न्याय विभागाच्या विविध आश्रम शाळांमध्ये विद्यार्थ्यांसाठी खरेदी करण्यात आलेल्या वस्तूंमध्ये काही ठराविक विविध निविदा धारकांना सहाय्य करण्यासाठी झालेला भ्रष्टाचार, दिव्यांग विभागामध्ये खोटे प्रमाणपत्र देऊन शासनाच्या घेतलेल्या नोकरीमध्ये फसवणूक झाल्याबाबत, रस्त्यांची झालेली दुरवस्था, ग्रामीण भागामध्ये प्रामुख्याने रस्त्यांची दुरवस्था झालेली असणे, लहान व मोठे पुलांचे बांधकामासाठी निधीची उपलब्धता न होणे, गेल्या दोन वर्षांपासून राज्यातील विविध कंत्राटदारांची मोठ्या प्रमाणात देयके शासनाकडे प्रलंबित असणे, त्यामुळे विकास कामे अपुरी असल्याची बाब समोर येणे, सार्वजनिक बांधकामांमध्ये होत असलेला भ्रष्टाचार, अन्न नागरी पुरवठा विभागात, प्रामुख्याने सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेतील निविदा प्रक्रियेमध्ये झालेला घोळ तसेच POS मशीनच्या निविदा प्रक्रियेत झालेले भ्रष्टाचार, महसूल विभागामध्ये मोठ्या प्रमाणात टीडीआर घोटाळा समोर येणे, जलसंधारण विभागातील घोटाळा, वैद्यकीय उपकरणे/ औषधे खरेदी गैरव्यवहार, अन्न व औषध प्रशासन विभागातील गैरव्यवहार, राज्यात विविध भूसंपादन प्रकरणात होत

असलेला घोटाळा, विरार अलिबाग कॉरिडॉर कामाच्या भूसंपादनामध्ये कुंडेवहाळ, ता.पनवेल येथील जमिनीसंदर्भात झालेला ५६ कोटीचा घोटाळा, यावर न्यायालयाने आदेश देऊन देखील संबंधित अधिकाऱ्यांवर अद्यापपर्यंत कोणतीही कारवाई न करता पाठराखण करण्याची शासनाची भूमिका, आदिवासी, विविध इनाम जमिनी हडपण्याचे राज्यात वाढलेले प्रमाण, एकंदरीतच महसूल विभागात वाढलेला भ्रष्टाचार व त्यावर नियंत्रण आणण्यास शासनाला आलेले अपयश, ठाणे महानगरपालिका क्षेत्रात तीव्र पाणी टंचाई जाणवत असतानाही मा.उच्च न्यायालयाकडे मुबलक पाणी असल्याचे खोटे प्रतिज्ञापत्र महापालिकेने सादर करणे, महापालिकेच्या शहरविकास विभागामध्ये मोठ्या प्रमाणात होत असलेला भ्रष्टाचार, रतनशी प्रेमजी ट्रस्टने ठाणे येथील जमिनीच्या विक्रीमध्ये केलेला गैरव्यवहार, येऊर येथील आदिवासी जमीनी धनदांडग्यांनी बळकावणे, आदिवासींवर होणारा अन्याय, अत्याचार, ठाणे येथील वनजमिनीवर मोठ्या प्रमाणात अतिक्रमणे झालेली असणे, शासनाने याबाबत करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

सोळा : अर्धा-तास चर्चा (म.वि.स. नियम ९४ अन्वये) :-

(मंगळवार, दिनांक २४ मार्च, २०२६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या परंतु पुढे ढकलण्यात आलेल्या अर्धा-तास चर्चेच्या सूचना) (क्रमांक १ व २)

(१) श्री. सुधीर मुनगंटीवार, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"मानवी स्वास्थ्याच्या समस्या दिवसेंदिवस वाढत असणे, अश्या स्थितीत समाजाला स्वास्थपूर्ण व समृद्ध बनविण्यासाठी योगसाधनेशिवाय पर्याय नसणे, वैश्विक स्तरावर देखील उत्तम शारिरीक स्वास्थ्याचा पर्याय म्हणून योगास मान्यता मिळणे, योगसाधनेबाबत जनजागृती करून समाजाला सुदृढ ठेवण्यासाठी योगशिक्षक स्वयंप्रेरणेने व निस्वार्थ वृत्तीने निरंतर कार्य करीत असणे, गुजरात, हरीयाणा, राजस्थान या राज्यांप्रमाणे महाराष्ट्रात योग आयोग स्थापन करण्याची आवश्यकता, महाराष्ट्र योग शिक्षक संघ या संघटनेने महाराष्ट्रात योग आयोग स्थापन करावा या प्रमुख मागणीसह इतर काही महत्वपूर्ण मागण्या शासनाकडे केलेल्या असणे, सदर मागण्यांची तातडीने पूर्तता होण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२) श्री. महेश लांडगे, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"पुणे मेट्रोपोलिटन रिजन हा राज्याच्या आर्थिक वाढीचा प्रमुख केंद्रबिंदू असणे, आयटी उद्योग, ऑटोमोबाईल क्षेत्र, शैक्षणिक संस्था आणि औद्योगिक गुंतवणुकीमुळे पुणे, पिंपरी-चिंचवड तसेच आजूबाजूच्या ग्रामीण भागात मोठ्या प्रमाणात नागरीकरण झालेले असणे, Pune Metropolitan Region Development Authority (PMRDA) कार्यक्षेत्र झपाट्याने विस्तारत असताना मूलभूत पायाभूत सुविधांची उभारणी मात्र त्या वेगाने झालेली नसणे, प्रमुख मार्गावर तीव्र वाहतूक कोंडी, इंद्रायणी, पवना, मुळा नदीचे वाढते प्रदूषण, हवा व पाणी प्रदूषणात वाढ, अनियोजित बांधकामे

व विकासकामे, औद्योगिक क्षेत्रात मूलभूत सुविधांचा अभाव, वाढत्या मागणीमुळे वीज वितरण यंत्रणेवर ताण, Maha Metro मार्फत पुणे मेट्रो सुरू असून संपूर्ण PMR क्षेत्र अद्याप विस्तारीत झालेले नसणे, हिंजवडी, चाकण, तळेगाव, वाघोली, लोणीकंद या भागांसाठी मेट्रो विस्ताराचा कालबद्ध कार्यक्रम, रिंगरोड व मल्टिमोडल ट्रान्सपोर्ट हब प्रकल्पांची सद्यस्थिती काय असा प्रश्न पडणे, PMPML सक्षम करण्यासाठी ठोस उपाययोजना करण्याची आवश्यकता, इंद्रायणी, पवना, मुळा या नद्यांचा उगम ते संगम असा नदीसुधार कार्यक्रम हाती घेऊन सर्वच नद्यांचे जतन आणि संवर्धन करण्याची आवश्यकता, सांडपाणी प्रक्रिया प्रकल्पांची क्षमता वाढविण्याची तसेच MIDC क्षेत्रातील औद्योगिक सांडपाणी नियंत्रण करण्याची आवश्यकता, वाढत्या वाहनसंख्येमुळे हवा प्रदूषण कमी करण्यासाठी शासनाने धोरण आखण्याची आवश्यकता, ग्रामीण भागात वाढत्या शहरीकरणासाठी स्वतंत्र नियोजन यंत्रणा उभारणे, बेकायदेशीर बांधकामांवर गेल्या तीन वर्षांत कोणत्या प्रकारची कारवाई केली याचा अहवाल सादर करणे, नवीन औद्योगिक क्लस्टर नियोजन करणे, नवीन उपकेंद्रे उभारणीचा आराखडा तयार करणे, सौर व पर्यायी ऊर्जा प्रकल्पांना प्रोत्साहन देण्यासाठी विशेष योजना आखण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

अशासकीय कामकाज

(बैठकीच्या अखेरचे २ १/२ तास)

सतरा : अशासकीय ठराव (म.वि.स. नियम १०६ अन्वये) :-

(बुधवार, दिनांक १८ मार्च, २०२६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या परंतु पुढे ढकलण्यात आलेल्या अशासकीय ठरावांच्या सूचना) (क्रमांक १ ते ३)

(१) श्री. अतुल भातखळकर, वि.स.स. यांचा ठराव क्र. ४१

"राज्यात देशी खेळांऐवजी इतर खेळांमध्ये लक्षणीय वाढ होऊन खेळाडूंचे देशी खेळांकडे झालेले दुर्लक्ष, त्यामुळे राज्यात देशी खेळ टिकून राहण्यासाठी विशेषतः ग्रामीण भागातील होतकरू व तरुण खेळाडू, देशी खेळांमध्ये मोठ्या प्रमाणात आकर्षित होऊन त्यांच्यामध्ये असलेल्या क्रिडा नैपुण्याला वाव मिळण्यासाठी विशिष्ट प्रोत्साहनपर योजना राबविण्याकरिता शासनाच्या क्रिडा धोरणामध्ये आवश्यक ते बदल करण्यासाठी धोरणात्मक निर्णय घेण्यात यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करित आहे."

(२) श्री. भिमराव तापकीर, वि.स.स. यांचा ठराव क्र. २९

"पुणे शहरातील मुळा-मुठा नद्या आणि इतर जलस्रोत गंभीर प्रदूषित असणे, अपुरी सांडपाणी प्रक्रिया क्षमता, अनधिकृत बांधकामांमुळे नद्यांमध्ये सांडपाणी मिसळणे, पाणीपुरवठ्याचे असमान वितरण (काही भागात ६०० लिटर तर काहीत १०० लिटर प्रति व्यक्ती), खडकवासला आणि इतर धरणांमधील प्रदूषण वाढणे, यामुळे पिण्याच्या पाण्याची गुणवत्ता धोक्यात येणे आणि आरोग्य समस्या निर्माण होणे, नद्यांचे पुनरुज्जीवन आणि सांडपाणी प्रक्रिया प्रकल्पांना (जसे JICA) गती देणे आवश्यक असणे, तरी शासनाने पुणे शहर आणि जिल्ह्यातील नदी प्रदूषण रोखण्यासाठी आणि पाणीपुरवठा समान व न्यायपूर्ण करण्यासाठी तातडीने कालबद्ध योजना राबवावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करित आहे."

(३) श्री. अनिल मांगुळकर, वि.स.स. यांचा ठराव क्र. ८९

"राज्यात उद्योग जगतात मोठ्या प्रमाणात स्थानिक भूमीपुत्रांना रोजगार उपलब्ध न होणे, उद्योगांमध्ये भूमीपुत्रांची संख्या नगण्य असल्याने राज्यात बेरोजगारांची संख्या प्रचंड प्रमाणात वाढणे, राज्यातील सेवायोजन कार्यालयांमध्ये लाखो तरुणांनी नोकरीसाठी केलेली नोंद, उद्योगांमध्ये भूमीपुत्रांना नोकऱ्या देण्यास शासन अपयशी ठरल्याने राज्यातील सुशिक्षित तरुणांमध्ये पसरलेले नैराश्य, राज्यातील शासकीय, निमशासकीय तसेच खाजगी आस्थापनांवरील कार्यालयांमध्ये नोकरी देतांना स्थानिक भूमीपुत्रांना प्राधान्याने नोकरीत घेण्यासाठी शासनाने धोरणात्मक निर्णय घ्यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करित आहे."

"राष्ट्रगीत "

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक : २४ मार्च, २०२६.

जितेंद्र भोळे,

सचिव-१,

महाराष्ट्र विधानसभा.